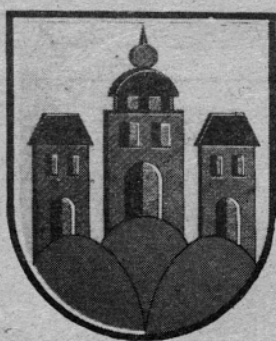

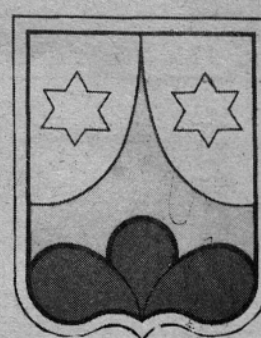
REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

LJUBNO

GORNJI GRAD

Ob dnevu republike

Petintrideset let je preteklo od takrat, ko so bili v slikovitem bosanskem mestecu Jajcu na II. zasedanju AVNOJ-a postavljeni temeljni nove Jugoslavije. Med najpomembnejše sklepe tega zgodovinskega zasedanja prav gotovo sodi sklep o združitvi jugoslovanskih narodov na enakopravni in demokratični osnovi. Za mali slovenski narod, ki se je skozi stoletje kljub vsem mogočim raznarodovalnim pritiskom obdržal na tem koščku slovenske zemlje pa so z njegovim prizadevanjem za slovensko državnost pomembni še drugi datumi kot mogočni mejniki v njegovi zgodovini. Pozabiti ne smemo na znameniti »Program zedinjene Slovenije« v revolucionarnem letu 1848, na zahteve, ki so jih postavljali na taborih pred sto leti. Eden od teh je bil tudi v Žalcu, ki se ga je udeležilo precej Zgornjesavinjčanov. Ponosni smo na generala Maistra in borce za severno mejo, ki so nam ob razsulu avstroogrške monarhije oteli dobršen del slovenske domovine. Devetindvajsetega oktobra smo slavili 70-letnico ustanovitve Države SHS z Narodnim večem v Zagrebu in narodnim svetom v Ljubljani, ki se je po enem mesecu obstoja združila s kraljevinama Srbijo in Črno goro v Kraljevino SHS ali prvo Jugoslavijo.

Ponosni smo na osvobodilno fronto slovenskega naroda, ki je že tri tedne po uničenju Jugoslavije v aprilu 1941 pozvala slovenski narod za boj in enoten nastop proti zavojevalcu. S svojo slovensko vojsko smo osvobodili to deželo, na zboru odposlancev slovenskega naroda pa že v oktobru 1943 postavili temelje slovenske državnosti v okviru jugoslovanske skupnosti, potrjene pa z avnojskimi sklepi v Jajcu.

Ob prazniku republike, ko se poglabimo v svojo domovino, v njen nastanek, na boje, prizadevanja in žrtve za uresničitev teh

ciljev, ne moremo mimo ustav, ki so to državnost dograjevale in potrjevale, da lahko naši ljudje in občani v samostojni republiki uresničujemo suverenost, enakopravnost, nacionalno svobodo in tako zagotavljajo pogoje za vsestranski razvoj in napredek svoje-ga naroda.

Ob vročih dogodkih v letošnjem poletju in jeseni, ki so in še burijo jugoslovansko javnost, ko namesto uresničevanja lepih idej bratstva in enotnosti, sožitja in enakopravnega odnosa med našimi narodi in spoštovanju posebnosti vsakega naroda žal zbijajo na površje negativne plati, ki puščajo madeže tej domovini. Medsebojna očitavanja, nizke strasti, medsebojna obrekovanja in podtikavanja, ki so se razplamtela preko sredstev javnega obveščanja, so odnosom med narodi povzročila nepopravljivo škodo, kar bo izredno težko popraviti. Upam, da bo le prevladal razum, ki bo odprl pot v nadaljnjo demokrati-zacijo družbe ter zavrl poskuse, da bi kolo zgodovine obrnili nazaj v unitarizem in centralizem, ki je odnosom med narodi v preteklosti samo škodil.

Prizadevati si moramo za Jugoslavijo na avnojskih načelih, ob upoštevanju posebnosti, kulture, jezika, gospodarskega razvoja in pridobljenih pravic slehernega naroda. Smo za takšno Jugoslavijo, ki naj jo preveva skrb in ljubezen za narode, ki v njej živijo in si prizadevajo za boljši jutri, za srečnejšo prihodnost sedanjih in bodočih generacij, za takšno domovino, ki zagotavlja humane poštene človeške in demokratične odnose ob upoštevanju razhajanj mnenj, da bi čimprej izšli iz gospodarske, moralne in družbene krize, v katero smo zašli in se čim prej priključili razviti Evropi in tako zmanjšali razkorak, ki je nastal. ZDRAVKO NOVAK predsednik OK SZDL Mozirje

Letos 43 novih stanovanj

V preteklem mesecu so organi Samoupravne stanovanjske skupnosti v občini obravnavali realizacijo plana SSS za obdobje devetih mesecev letošnjega leta.

V tem času je že bilo možno oceniti, da smo lahko, kljub v zadnjem času zaostrenim gospodarskim razmeram, na področju družbene stanovanjske gradnje v občini, dokaj zadovoljni, saj se bo letos do konca leta v nova stanovanja vselilo 43 družin oziroma novih družbenih stanovalcev. Ta številka pa je precej nad povprečjem preteklih let. Res je, da je bil 16-stanovanjski blok v Rečici ob Savinji zgrajen že ob koncu lanskega leta, vendar je bil, zaradi nekaterih slabosti izvedenih zaključnih del izvajalca, vseljen šele v prvih mesecih tega leta.

V poslovno stanovanjskem objektu v Gornjem gradu, ki je bil v celoti zgrajen v pogodbenem roku, pa je v mesecu avgustu prejelo stanovanja naslednjih 16 stanovalcev.

V izvedbi je še prenova »Na pošti« v Radmirju, v katerem bo v naslednjih dneh prejelo stanovanja 7 stanovalcev, enako pa bodo do konca leta zgrajena še 4 podstrešna stanovanja v stanovanjskih blokih v Nazarjah št. 56 in v Mozirju št. 27a.

Za konec samo še podatek, da je polovica omenjenih stanovanj namenjenih solidarnostnim upravičencem, ostala pa so za potrebe svojih delavcev soinvestirale delovne organizacije in delavci v zasebnem sektorju. FRANC POZNIČ

V Logarski dolini raste nasproti Izletnikovega doma in počitniškega doma celjske Cinkarne nov turistični objekt. Gre za turistično-rekreacijski objekt, katerega investitorja sta Kompas in Kovinotehna. Objekt bo B kategorije in obsega 8 apartmajev s 37-imi ležišči ter ostale skupne in pomožne prostore. Ta pomembna turistična pridobitev bo po načrtih končana v marcu naslednjega leta. Predračunska vrednost investicije znaša 150 milijonov din.

Gorenje GLIN — enovita delovna organizacija

11. novembra so se delavci Gorenje — GLIN Nazarje na referendumu odločili o novih samoupravnih splošnih aktih njihove delovne organizacije. Glasovali so o samoupravnem sporazumu o spremembah v organiziranju TOZD, o statutu DO in o samoupravnem sporazumu o združenju dela delavcev.

Referenduma se je udeležilo 93% glasovalcev, za novo organiziranost pa je glasovalo 79,8% delavcev, kar pomeni, da bo delovna organizacija Gorenje GLIN Nazarje od 1. januarja 1989 poslovala kot enovita delovna organizacija.

Osnova za tako odločitev je bila analiza učinkovitosti njihove organiziranosti in na njej temelječi elaborat o ugotovitvi pogojev za spremembo organiziranosti. Tako analiza kot elaborat sta pokazala številne slabosti poslovanja, ki jih je za učinkovitejše doseganje ekonomskih rezultatov potrebno odpraviti. Spremembe pa zahtevajo tudi cilji nadaljnjega razvoja delovne organizacije.

Najpomembnejše novosti v organiziranju delovne organizacije so: samoupravna organiziranost je enovita delovna organizacija (ukinjajo se TOZD-i), področje proizvodnje se okrepi z operativno oskrbno funkcijo, enotno pa se organizirata priprava dela in interni transport, proizvodnja je razdeljena na šest proizvodnih celot in sicer na žagarski program, fasadni program, strešni program, ploskovni program, program pohištva in proizvodnja po po naročilu, nadalje se v okvir organizacijske enote energetike in vzdrževanja vključi področje investicij, dodelanja delovna skupnost skupnih služb pa se organizira kot strokovne službe, ki so razdeljene na sektorje oziroma samostojne službe.

Glede na dosedanjo organiziranost so spremembe v naslednjem: združita se tehnično in razvojno področje, združita se računovodsko in finančno področje, komercialno področje, ki zajema področje domačega trga, zunanja trgovina, inženiringa in servisiranja, se direktno predredi poslo-

vodnemu odboru, kot štabne funkcije poslovednega odbora pa se oblikujejo področje planiranja, skrbništva programov, osvajanje

proizvodov, kontrola kakovosti, revizija poslovanja, inventivna dejavnost in poslovni sekretariat. (informator)

Koliko naj bo najnižji OD?

V začetku meseca novembra so se sestali delegati OS ZSS Mozirje. Na seji je bila podana okvirna ocena rezultatov gospodarjenja v občini v devetmesečju leta 1988. Kljub temu, da finančni rezultati še niso bili znani, pa je bila optimistična napoved predvsem v tem, da se tudi v tem obdobju predvideva, da OZD in TOZD v naši občini ne bodo poslovale z izgubo. Poleg ocene gospodarjenja sta bili osrednji točki še sprejemanje operativnega programa dela OS ZSS Mozirje in njegovih organov za obdobje od oktobra 1988 do marca 1989, ter analiza o osebnih dohodkih in mesecu avgustu 1988.

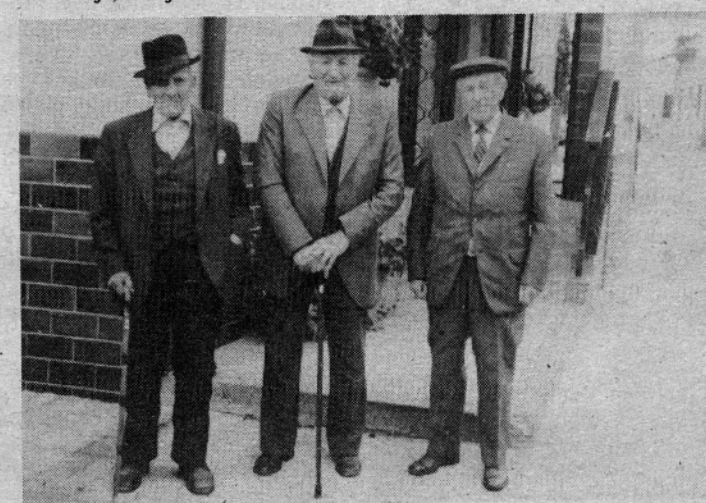
Posebni poudarek ob sprejemanju operativnega programa, ki sloni na zaključkih 34. seje Predsedstva RS ZSS je bil predvsem v tem, da prenove v delovanju sindikatov ne bo možno doseči s sprejemanjem programov, stališč in sklepov, ampak predvsem v uresničevanju sprejetega in v metodah dela primernih sedanjemu trenutku.

Najbolj živahna razprava je bila ob sprejemanju najnižjega OD v občini Mozirje od vključno meseca oktobra 1988 dalje, ki naj znaša 453.000 din.

Kategorija najnižjega OD v omenjeni višini je sindikalna zahteva za vrednotenje najenostavnejšega dela v OZD in TOZD kakor tudi v negospodarstvu vendar pri doseganju normalnih učinkov — norme ter ob polnem delovnem času. Najnižji OD oziroma njegova višina naj bi se v bodoče sprejemala skladno z višino zajamčenega OD, ki za mesec oktober znaša 320.000 din. Stališče delegatov je tudi bilo, da najnižji OD v višini 453.000 din mora veljati tudi za delavce zaposlene pri obrtniškinih in da je takšna višina vidna tudi na plačilnih listah teh delavcev.

Sindikalni delavci se zavedajo, da lahko ima sindikalna zahteva po najnižjem OD določenem v navedeni višini ob takšni inflaciji in nenehnem spreminjanju cen le kratkotrajni učinek, zato bo potrebno njeno višino kakor tudi zajamčeni OD hitreje spreminjati.

Delegati so sprejeli tudi sklep o ustanovitvi občinskega odbora delavcev sindikata v vzgoji in izobraževanju ter potrdili predlog rebalansa finančnega načrta OSZSS Mozirje za leto 1988. ANDREJ KRANJČ

Občinski odbor ZSD NOV Mozirje je v oktobru na Ljubnem organiziral tradicionalno srečanje z borci za severno mejo. Število še živečih se je od lanskega leta žal zmanjšalo za enega. Ni več Knezovega očeta iz Robanovega kota, ki se je lansko leto še udeležil srečanja vseh še živečih borcev za severno mejo ob odkritju spomenika generalu Maistru. Ostali so samo še trije, vsi stari 90 let ali več. Na fotografiji z leve proti desni stojijo Ignac Tiršek iz Dol Suhe pri Rečici, Franc Poličnik iz Matkovega kota in Rok Kopitar iz Radmirja. Zaželimo jim obilo zdravja in na mnoga leta.

Nesmiselnost nekega financiranja

Ste že slišali za kmetijsko zemljiško skupnost? Nekateri da mnogi pa verjetno še nikoli. Nekateri od tistih, ki so za njo že slišali, bodo samo zamahnili: roko in dejali: »samo še ena skupnost v dolgi vrsti sisov.« Sice, pa se z njo srečate, ko pričnete graditi hišo, kajti pred začetkom gradnje morate plačati nadomestilo za zemljišče, na katerem bi hiša stala. Zelo poenostavljeno b lahko rekli, da je osnovna naloga kmetijsko-zemljiške skupnosti varovanje zemljišč oziroma kmetijskih površin. Praktično edini vi financiranja te skupnosti pa so odškodnine oziroma nadomestila o katerih smo govorili na začetku tega zapisa.

In tako pridemo do paradoksalne situacije. Na eni strani bi morale kmetijsko-zemljiške skupnosti prizadevati, da bi čim več zemljišč bilo pozidanih, ker bi na ta način prišlo do večjega dohodka (tudi za osebne dohodke za poslenih v skupnostih), na drugi strani pa bi si morale prizadevati, da bi čim večje število kvadratnih metrov zemljišč ostalo kmetijsk dejavnosti. Kako gre to dvoj skupaj, seveda nihče ne ve. T problem se v vsej svoji razsežnosti kaže tudi v naši občini, ko ž nekaj mesecev ni sredstev z osebni dohodek za edino zaposle no v tej skupnosti.

Vosvod pa ni tako. V veliki mestih (npr. Ljubljana), kjer imajo toliko kmetov, da jih lahko prestejejo na prste ene roke, pa n veliko zidajo nove in nove stanc vanjske soseske in v blagajne njihovih kmetijsko-zemljiških skupnosti se zlivajo ogromna sredstva ki zadostujejo tudi za pet zapo slenih.

Kljub temu si avtor tega zapisa upa trditi, da kmetijstvo npr. Ljubljani ni na posebej visoki nivoju.

Saj tudi v naši občini ni — lahko pa bi bilo, če ne bi bil svet n glavo postavljen.

RAJKO PINTAI

Ob
29. novembru,
prazniku
republike
čestitamo
občanom!

Družbenopolitične organizacije, delovne organizacije, samoupravne interesne skupnosti, Skupščina občine Mozirje in njen izvršni svet in uredništvo Savinjskih novic.

SN objavljajo

Koliko naj bo najnižji OD?
Sindikat predlaga 453.000 din

Stran

1

Koliko po novem za prometne prekrške?
Objavljamo »cenik« prometnih prekrškov

2

Bolj prislunhiti težavam mladih
Mladi izvolili novo vodstvo

3

Velika želja — stik s svetom
Prebivalci Črete čakajo na telefon

4

Letos prekolesarili že 2 800 km
Pogovor z Antonom Glojekom

5

O furmanih ob Savinji in Dreti
Nova publikacija Aleksandra Videčnika

7

Ljubenski trški sodniki
Zanimivosti iz trškega življenja

8

Pred dnevom mrtvih so na Ljubnem končali gradnjo mrliške vežice. Ob tej priložnosti so organizirali dan odprtih vrat. Krajanje Ljubnega so imeli priložnost videti, za kakšno pridobitev so bogatejši. Ves dan so bili prisotni predstavniki krajevne skupnosti, ki so krajanom razkazali prostore. Gradnja mrliške vežice je bila financirana iz samoprispjevka krajanov.

V oktobru in novembru pa je krajevna skupnost ob sodelovanju s krajanje asfaltirala tudi področje Proda in del ceste v Okonini, h koncu pa gre tudi adaptacija dvorane prosvetnega doma.

Uresničiti že sprejete naloge

Na svoji zadnji seji so člani občinskega komiteja zveze komunistov Mozirje obravnavali naloge, ki jih komunistom narekujejo sklepi 17. seje centralnega komiteja ZKJ, ki so zajete v šestnajstih točkah. Na začetku razprave o tem so komunisti Zgornje Savinjske doline ugotovili, da se nekatere naloge, sprejete na seji CK ZKJ občinske organizacije neposredno ne tičejo, saj so namenjene organom na ravni republike in federacije, zato so jih sprejeli. Naloge, ki se neposredno nanašajo na delo komunistov v mozirski občini, na njihovo delo in življenje, pa so razdelili v dve skupini.

Za vse te naloge velja ugotovitev, da za občinsko organizacijo ne predstavljajo nič novega, naloge s podobno ali enako vsebino so že sprejeli in jih tudi že uresničujejo. Člani komiteja so se v razpravi tudi resno vprašali, kje bi bilo gospodarstvo mozirske občine, če teh nalog ne bi sprejeli in jih uresničevali. Obravnavo teh zelo pomembnih aktualno-političnih nalog so usmerili tudi na racionalizacijo in razbremenjevanje gospodarstva, na socialno politiko in drugam.

Ker torej velja ugotovitev, da večina nalog že uresničujemo, so imenovali delovno skupino, ki mora izdelati temeljito oceno, do kod so z izvajanjem teh sklepov in stališč v posameznih okoljih že prišli, kje jih uspešno izvajajo, kje so še ovire, zaradi katerih bodo z uresničevanjem neposrednih nalog šele prišli. Vendar ne na začetku, ampak od tam naprej, kjer so se pojavile takšne ali drugačne ovire. Komunisti namreč smatrajo, da je takšen pristop veliko bolj spodbuden, kot če bi znane in ničkolikor sprejete naloge ponovno sprejemali in jih znova prenašali s seje na sejo, jih razlagali po osnovnih organizaci-

jah in drugod, na koncu pa ugotavljali, da ni pravih učinkov.

V ospredju so naloge pri racionalizaciji družbenih dejavnosti. Člani komiteja so ugotovili, da so v mozirski občini na tem področju v zadnjih letih veliko naredili. Že leta 1985 so bili za Slovenskimi Konjicami druga slovenska občina, ki je skupne strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti reorganizirala in strokovna dela ter opravila prenesla v občinske upravne organe. Tema dvema zgleddoma so sledile številne druge občine, ki so tudi v Mozirju iskale napotke, za ta postopek, ki je bil le nekaj pred tem še skoraj protizakonit, sedaj pa je v vsem jugoslovanskem prostoru prišel na dan kot neka posebna naloga. Podobno je na področju socialnih programov, na katerem se precej dela, vendarle pa bo treba na podlagi že omenjene in načrtovane ocene stanja te aktivnosti pospešiti.

V nadaljevanju seje so člani občinskega komiteja ZK Mozirje obravnavali še obširno poročilo o idejno-političnem usposabljanju v pretekli izobraževalni sezoni ter sprejeli program za naslednjo. Potrdili so tudi rokovnik za izvedbo programskih sej osnovnih organizacij zveze komunistov, ki bodo sklenjene do konca januarja, še pred novim letom pa bodo v zvezi s tem opravili vrsto aktivnosti. Med nje je sodil tudi posvet s sekretarji osnovnih organizacij, ki ga je komitej pripravil in so se na njem prav tako pogovorili o vsem navedenih vprašanjih ter se dogovorili o konkretnih aktivnostih.

Na seji so med drugim soglasno potrdili kandidaturi Janeza Miklavčiča za sekretarja medobčinskega sveta zveze komunistov Celje, ki je bil tudi sicer v kandidacijskem postopku njihov edini kandidat.

J. Plesnik

Bodo Rečičani tokrat ZA?

18. decembra bo za krajevno skupnost Rečica pomemben dan, saj se bodo tega dne krajanje na ponovljenem referendumu odločali, ali bodo združevali sredstva za krajevni samopriskpevek ali ne. Kot vemo, ostalih devet krajevnih skupnosti v naši občini že združuje sredstva in pomembne pridobitve v teh krajevnih skupnostih v jesenskih mesecih že zgovorno pričajo, da njihova odločitev ni bila napačna.

Tako stanje je seveda lahko za prebivalce Rečice velik izziv, saj gotovo ni njihova želja, da bi Rečica v primerjavi z ostalimi krajevnimi skupnostmi zaostala v razvoju.

Po programu naj bi sredstva samopriskpevka namenili za asfaltiranje devetih krajevnih cest, nadalje obnovo krajevnih cest, razširitev vodovodnega omrežja, kanalizacije, razširitev pokopališča, javno razsvetljavo v vseh zaseških krajevnih skupnosti in adaptacijo prosvetnega doma, iz skup-

nega občinskega programa pa bi del sredstev namenili za TV pretvornik na Krašici in seveda za izgradnjo V. osnovne šole.

Krajanje Rečice so v preteklosti že večkrat izkazali pripravljenost za razreševanje skupnih problemov, saj je njihova solidarnost bila vseskozi prisotna. Plod skupnih akcij so številni komunalni objekti in naprave, katerih prav gotovo ne bi bilo brez enotnega pristopa vseh.

Krajanje Rečice si gotovo želijo lepo in urejeno krajevno skupnost, v kateri bi bili uresničeni najosnovnejši pogoji za človeka vredno življenje. Želijo si njen razvoj in napredek, ki bo koristil njihovim potrebam. Za uresničitev teh ciljev pa je potreben prispevek vseh, ki v njej živijo.

Pripravljalci programa, ki je šel skozi najširšo javno razpravo so prepričani, da pripravljenost krajanov ne bo izostala.

Tudi v KS Nazarje ne mirujejo. Večjih in manjših nalog jim ne manjka. Tako so z udarniško akcijo v celoti obnovili zares dotrajan in že nevaren most preko Drete. Obnova mostu je bila financirana iz sredstev samopriskpevka, pomembna pa je bila pomoč številnih krajanov od Nazarja do Dobrovelj, ki so delo udarniško opravili v rekordnem času. Omenimo še, da so v zadnjem času asfaltirali cesto Lačja vas—Gorica in odsek ceste v Žlabu (Mlinar—Jošk). Postavili so tudi lične lesene smerokaze, ki na nevidljiv način opozarjajo in usmerjajo obiskovalce do vasi in zaselskov ter do znamenitosti na tem področju.

Koliko po novem za prometne prekrške?

Nekaj novosti o prometnih prekrških smo navedli že v prejšnji številki Savinjskih novic, tokrat pa omenjamo le tiste, za katere pogosto kršilci sploh ne vedo, da so jih storili, ali pa so najpogostejši na naših cestah. Glede na to, da so se z novim zakonom kazni zvišale v povprečju za desetkrat, nekatere pa še več, je prav, da udeležence v prometu opozorimo, za kakšne prekrške gre in v kakšnem znesku bodo morali plačati zanje.

Denarno kazen 20.000 din bo na kraju prekrška dolžan plačati udeleženec, ki:

— kot voznik ne bo ustavil vozila za ustavljenim avtobusom na postajališču, kjer morajo pešci čez prometni ali kolesarski pas;

— bo z vozilom v naselju prekorajčil dovoljeno hitrost za 10 do 30 kilometrov ali zunaj naselja za 30 do 50 kilometrov;

— voznik, ki se v primerni razdalji pred križiščem ne bo pravilno razvrstil na prometni pas, po katerem bo peljal skozi križišče;

— voznik, ki bo pred prehodom za pešce oziroma na njem prehitel drugo vozilo;

— voznik, ki ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti ne bo označil vozila, ki ga bo vlekel s prižganimi rdečimi lučmi ali s prižgano rumeno vrtečo se lučjo;

— voznik, ki od prvega somraka oziroma do popolne zdanitve in podnevi ob zmanjšani vidljivosti ne bo imel prižganih zasenčenih luči (motoristi morajo imeti prižgano luč podnevi in ponoči);

— voznik, ki v megli ne bo imel prižganih zasenčenih luči ali tistih za meglo oziroma kratkih luči in tistih za meglo hkrati. Enaka kazen je predpisana tudi za tiste, ki uporabljajo luči za meglo, pa za to ni potrebe;

— voznik in sopotnik na motornem kolesu brez varnostnih čelad;

— pešec, ki bo hodil po vozišču, če je ob njem pločnik;

— pešec, ki na označenem prehodu ne bo upošteval rdeče luči na semaforju.

Denarna kazen 15.000 din je predpisana na kraju samem za:

— voznika, ki bo v naselju prekorajčil dovoljeno hitrost do 10 kilometrov, zunaj njega pa od 10 do 30 kilometrov;

— voznika, ki bo pri zeleni luči zapeljal v križišče in bo zaradi gostote prometa ostal v njem ter s tem onemogočal promet vozil z bočne strani;

— voznik, ki bo vlekel drugo vozilo s hitrostjo več kot 40 km/h, ali če bodo v vlečenem vozilu potniki;

— kolesar ali motorist, ki ne bo vozil ob robu vozišča ali po kolesarski stezi, pa tudi, če bosta vozila vozila vzporedno;

— voznika, ki bo vozil po površinah, ki niso namenjena prometu vozil (zelenicah, pločnikih, steze za pešce);

— kolesarja ali motorista, ki ne bo držal krmila oziroma ga bo vlekel drugo vozilo;

— voznika, ki bo vlekel ali prevažal predmete, ki ga pri vožnji ovirajo oziroma predstavljajo nevarnost za druge udeležence v prometu (kolesar s koso, vilami ipd);

— pešca, ki zunaj naselja ne hodi po levi strani;

— pešca, ki hodi po vozišču vzporedno s drugim pešcem;

— pešca, ki prečka vozišče nepravilno in ne po najkrajši poti ali če prečka vozišče izven označenega prehoda za pešce, če ta ni več kot 100 metrov oddaljen (taka »črna prehoda« sta v Žalcu pri trgovini Borovo in pri pekarni);

— pešec, ki prečka vozišče tam, kjer ni označenega prehoda, vendar tako, da pri tem ovira promet;

— udeleženec, ki ne upošteva prometnih znakov, razen tistih, ki se nanašajo za omejitev hitrosti (voznja v prepovedano smer, zavijanje v prepovedano smer, vključevanje v promet s prepovedane smeri).

Denarna kazen v višini 10.000 din je predpisana za:

— neprijetost z varnostnim pasom za voznika in sopotnike, če so varnostni pasovi vgrajeni;

— vožnjo otroka do starosti 12 let na prednjem sedežu;

— za vožnjo po prometnih površinah, ki niso namenjene vozilu, ki ga voznik upravlja;

— zmanjšano hitrost, ki ovira normalen promet;

— vožnjo zunaj naselja, ki je za 10 kilometrov prekoračena od dovoljene;

— voznika, ki ne bo imel na priklopi predpisane registrske tablice.

Denarno kazen 5.000 din bodo miličniki na kraju izrekli za:

— brezpotrebno uporabo zvočnih signalov

— za neprižgane zasenčene luči v predoru

— za odpiranje vrat na zaustavljenem in parkiranem vozilu, s čimer bi bili ovirani ostali udeleženci v prometu.

Predlog za uvedbo postopka sodniku za prekrške, za katere je poleg denarne kazni od 40 do 200 tisoč din ali zaporne kazni do 60 dni ter obvezen varnostni ukrep prepovedi vožnje za čas od treh mesecev do enega leta, pa bo posredovan v naslednjih primerih:

— če voznik ne bo ustavil na cesti z dvema prometnima pasovoma vozilu, označenemu za prevoz otrok, ki bo zaustavljeno in mu bo voznik pripeljal naproti ali bo vozil za njim;

— če bo voznik prekorajčil dovoljeno hitrost za 30 kilometrov v naselju oziroma 50 kilometrov zunaj naselja, kar velja tudi za cestne odseke, kjer je omejitev hitrosti označena s postavljenimi prometnimi znaki;

— če bo voznik vozil mimo ustavljene kolone ali jo bo začel prehitovati, ko se bo ta premikala;

— če bo vozil v »skarje«;

— če bo voznik začel prehitovati ali bo vozil mimo kolone in se pri tem ne bo mogel brez oviranja oz. ogrožanja drugih vrniti na svojo stran ceste. Enako velja za voznika, ki bo prehitel po odstavnem pasu, ločenem z rumeno črto;

— za prehitovanje pod vrhom klanca ali v slabo preglednem ovinku;

— za prehitovanje stoječega vozila pred označenim prehodom za pešce, ko ti prečkajo cesto;

— za neustavitev pred označenim prehodom za pešce pri rdeči luči na semaforju ali miličnikovem urejanju prometa;

— za vožnjo pod vplivom mamil ali zdravil, ki so označena, da jih ni dovoljeno jemati med vožnjo ali pred njo;

— za vožnjo pod vplivom alkohola, kar velja tudi za poklicne voznike in inštruktorje;

— za voznikovo ali inštruktorjevo odklonitev preizkusa alkohola ali analize krvi;

— za vožnjo v času prepovedi, ki je vpisana v vozniskem dovoljenju, ali če mu je le-to odvzeto.

Za vse tiste, ki bodo v dveh letih zapored ali večkrat kaznovani zaradi vožnje pod vplivom alkohola, mamil ali zdravil, zaradi vožnje brez vozniskega izpita oziroma v času trajanja varstvenega ukrepa ali zato, ker jim je začasno odvzeto voznisko dovoljenje, pa je zagrožena kazen obveznega zapora od 15 do 60 dni.

Tudi Bočna je bogatejša za prepotrebno mrliško vežico. Tudi v tem kraju je bila končana ob dnevu mrtvih. Gradili so jo približno tri leta, stoji pa na istem mestu, kot je prej bila stara vežica, ki pa zaradi dotrajanosti ni več služila svojemu namenu. V objektu je ena sama vežica, kar pa zadostuje za potrebe kraja. Glavni vir financiranja so bila sredstva samopriskpevka, izredno velika pa je bila pomoč krajanov, ki so tudi s svojim prostovoljnim delom omogočili, da je bila gradnja pripeljana h koncu.

Krajevna skupnost Mozirje je pred kratkim uredila pešpot v predelu Podvrha, ki bo omogočala varno pot v solo in v vrte številnim otrokom iz tega predela. Na ta način se bodo otroci lahko izognili gostemu prometu na glavni cesti. Pa tudi odraslim bo omogočena bistveno krajša pot do avtobusne postaje. Pešpot je delno že osvetljena, v načrtu pa imajo postavitev še dodatne javne razsvetljave. Lepo napredujejo tudi dela na prizidku Prosvetnega doma, o katerem smo pisali že v prejšnji številki. S tem prizidkom bo Mozirje bogatejša za čitalnico in večje galerijske prostore. Pomemben vir financiranja gradnje je tudi samopriskpevek krajanov. V teku je tudi obnova starega Sejmišča, katerega obnavljajo skupaj z društvom konjerejev, z željo, da bi zaživelo tako kot svojčas.

Na strehi mozirske pošte se že nekaj dni bohota velika antena za radio-relejni povezavo Sv. Križ — Mozirje — Celje, ki bo omogočala 300 brezžičnih medkrajevnih telefonskih zvez za Zgornjo Savinjsko dolino. Ta antena je bila pogoj za vključevanje končnih avtomatskih telefonskih central v vozliščno centralo v Mozirju in naprej v glavno centralo v Celju. Antena je bila v celoti financirana iz sredstev samopriskpevka, vrednost antene pa je 70 milijonov din.

Rezultati gospodarjenja še vedno ugodni

Dosedanji rezultati gospodarjenja v občini Mozirje v letu 1988 so globalno ugodni, čeprav se nahajamo v težki gospodarski krizi, ki se kaže skozi nestabilno ekonomsko politiko.

Plansko postavljene cilje uresničujemo uspešno, saj rast industrijske proizvodnje v občini znaša v devetmesečju 3%, proizvodno najuspešnejši delovni organizaciji sta Gorenje Glin in Gorenje MGA. Pozitivne trende beleži tudi področje gozdarstva, turizma in trgovine. Negativne rasti ugotovljamo na področju kmetijstva, kjer je proizvodnja mleka in mesa za 4% pod lanskoletno proizvodnjo. Uspešni smo na področju vključevanja v mednarodno menjavo, čeprav bo povečanje izvoza nižje od načrtovanega in je glede na leto 1987 večji za 30,3%. Najuspešnejši izvozniki so: Gorenje Glin, Gorenje MGA, Elkoj, svoj izvoz povečuje tudi Kovinarstvo Ljubno. Pokritje izvoza z uvozom znaša 126,4.

Dokaj zaostrene razmere narekujejo delovnim organizacijam, da številna zaposlenih ne povečujejo in fluktuacijo nadomeščajo le v nujnih primerih. Vsled tega se je število iskalcev zaposlitve povečalo na 93 oseb, kar znaša 1,8% vseh zaposlenih v občini.

Pozitivne premike ugotovljamo v obrti, kjer je prisotno veliko nihanje odjav in prijav obrti, vendar se je število nosilcev obrti in tudi število pri njih zaposlenih delavcev povečalo za 3,6%.

Najuspešnejša delovna organizacija v občini je še vedno Gorenje MGA, ki ustvari polovico akumulacije v občini, sledijo pa ji TOZD Cinkarna, Elkoj Mozirje, Gozdno gospodarstvo Nazarje in Smreka Gornji grad.

Ostale delovne organizacije v občini, kar šest jih je, pa trenutno poslujejo na robu rentabilnosti. Le-te ne ustvarijo toliko dohodka, da bi oblikovale poslovni sklad. Zaskrblijoče dejstvo je, da v teh delovnih organizacijah dela 2035 delavcev, to je 47,8% vseh zaposlenih v občini, ki pa imajo omejene možnosti za nadaljnji razvoj oziroma imajo reprodukcijsko sposobnost dokaj zmanjšano.

Nenormalen porast stroškov, saj so cene proizvajalcev v industriji od sprostitev naprej naraščale, mesečno po 19,1% maloprodajne pa po 1,55%, vpliva na zaskrblijočo likvidnostni položaj gospodarstva. Zaradi stalnega pomanjkanja sredstev, se gospodarstvo vedno bolj zadolžuje, za kar plačuje visoke obresti, ki še bolj slabšajo dohodkovno uspešnost.

Zaradi omejevanja rasti osebnih dohodkov se manjša realna kupna moč potrošnikov, kar nadalje usodno omejuje tudi proizvodnjo. Izračuni kažejo pri delitvi osebnih dohodkov tudi drugo plat, če bi razdelili vso akumulacijo, ki jo ustvarimo, bi komaj za nekaj odstotkov presegli povprečje osebnih dohodkov v Sloveniji. Upoštevati pa moramo, da akumulacijo lahko deli samo tisti, ki jo tudi ustvari, kar pomeni, da polovico delovnih organizacij te možnosti nima.

Kriza, v kateri se nahaja gospodarstvo se zaostreje in narekuje vsem subjektom gospodarjenja izredno fleksibilno racionalno poslovanje z veliko prisotnostjo prilagajanja situaciji na trgu, kajti brez odrekanja na vseh nivojih tudi ne bo možno ustvariti pogojev za stabilnejše gospodarjenje.

MARIJA VRTAČNIK

Tudi hladna jesen prijetnega in slavnostnega vzdušja na Čreti ni zmotila.

Spomin na zgodovinski dogodek

Na partizanski Čreti je bila slovesnost s katero so borci, mladina in domačini obeležili spomin na zgodovinsko bitko leta 1941, ko je 1. štajerski bataljon s premočnim okupatorjem izbojeval prvo frontalno bitko v okupirani Sloveniji. Slavja so se udeležili borci in mladi iz žalske in moziške občine ter številni gostje. Med njimi so bili Tone Bole, Janko Sekirnik — Simon, Ela Ulrih — Atena in drugi. Slavnostni govor-

nik je bil predsednik občinske konference SZDL Žalec Milan Zupanc, ki je orisal pomen takratne bitke, največ besed pa namenil sedanjim razmeram v naši držbi. Osnovnošolci so poskrbeli za prikupen kulturni spored, gostitelji pa za prijetno tovariško srečanje, ki ga ni zmotilo niti hladno jesensko vreme, visoko na pobočjih Črete še posebej ostro.

J. P.

Bolj prisluhnuti težavam mladih

Biti mlad pomeni biti revolucionaren. Biti mlad pomeni biti napadalen. Biti mlad pomeni biti zgovoren in kritični. Je res vse to? Najbrž je — gotovo pa ne vedno. Bo že držalo, kar je na programsko-volilni konferenci moziških mladincev dejal predsednik Skupščine občine Mozirje Anton Boršnak: »Moziška mladina se bolj kot dnevni politiki posveča učenju in delu.« To je bila nekakšna replika na dogajanje na programsko-volilni konferenci

kar je tudi svojevrsten kazalec družbene krize. Te organizacije bi morale bolje upoštevati dejstvo, da to niso športne in kulturne sekcije, ampak so družbeno-politične organizacije, ki se lahko s polno pravico vključujejo v aktivnosti v krajevni skupnosti ali delovni organizaciji.

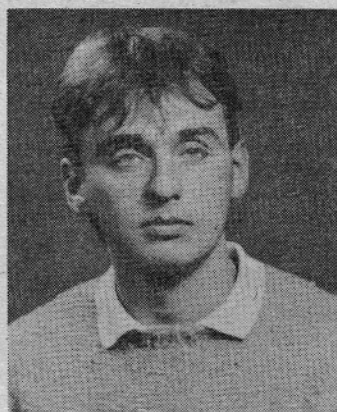
Mladinci so še ugotovili, da je bilo njihovo sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami dokaj uspešno. Še vedno pa ni dokončno rešeno financiranje občinske konference ZSMS. Zeleli pa bi si tudi ažurnejšega informiranja o nekaterih aktualnih vprašanjih na ravni republike in federacije.

Konkretni problemi, ki najbolj pestijo naše mladince pa so: vedno večja nezaposlenost, problematika štipendiranja, še vedno ne dokončno rešeni prevozi dijakov in študentov v večje centre, vedno večja onesnaženost zraka, voda in odmiranje gozdov, nevarnost lociranja odlagališča jedrskih odpadkov na našem področju, odhajanje mladih s kmetij in ne nazadnje pomanjkanje prostorov za njihove aktivnosti po krajevnih skupnostih.

Ker je bila to programsko-volilna konferenca, so ob koncu izvedli tudi tajne volitve. Za predsednika občinske mladinske organizacije je bil ponovno izvoljen Franci Kotnik, za novega sekretarja pa Bojan Sevšek.

Dosedanjemu vodstvu so za plodno delo v preteklem obdobju izrekli priznanje tudi vsi najbolj odgovorni predstavniki družbenopolitičnega življenja v moziški občini, kakor tudi predstavnik Republiške konference ZSMS.

R. P.

BOJAN SEVŠEK — novi sekretar OK ZSMS Mozirje

mladinske organizacije, ko skorajda ni bilo razprave.

Na konferenci so mladinci pregledali svoje delo v preteklem dvoletnem obdobju. Svoj program so si zastavili na osnovah, ki jih je slovenska mladina sprejela na kongresu v Krškem. Kar precej njihovih akcij in manifestacij je bilo iz tega programa. Kljub temu so v poročilu ugotovili, da se vodstva osnovnih organizacij v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah v praksi vse česteje srečujejo z nezainteresirano, z

Se turizmu obetajo boljši časi?

Zelo dobra udeležba na seji izvršnega odbora Zgornjesavinjske turistične zveze Mozirje je potrdila, da našim turističnim delavcem ni vseeno, v katero smer pluje barka našega turizma. Seja je bila razširjena, saj so se je udeležili tudi predstavniki Merxa, Izletnika, celjske in velenjske turistične zveze, socialistične zveze, izvršnega sveta, Kompassa in drugi.

Prisotni so si bili enotni v stališču, da mora biti do novega leta izdelana študija o nadaljnjem razvoju turizma v naši občini, ki bi jo potem nemudoma dali v razpravo najširšemu krogu turističnih delavcev. Evidentno je, da imajo turistični delavci v naši občini obilico idej, kako izveliči naš turizem iz težkega položaja. Vse te sveže ideje pa bodo morale najti sintezo z dognanji študije, ki se pripravljajo.

Veliko besed je bilo izrečenih o cesti med Ljubnim in Lučami in enotno mnenje je bilo, da je ta cesta zelo velika cokla v razvoju turizma v naši dolini — še posebej pa v Logarski dolini. Mnogi pokazatelji kažejo na to, da se marsikateri turist pravzaprav ne upa spustiti v avanture na ozkem in ovinkastem cestišču. Eden izmed prisotnih pa je opozoril tudi na dejstvo, na katerega se velikokrat tudi ne spomnimo. Slaba cesta med Ljubnim in Lučami je res velik problem, nič manjši pa ni slaba cestna povezava med Celjem in Ljubljano, ki glavne prometne tokove iz tujine usmerja na druga področja (gorenjska avtocesta). Turizem v naši dolini ni pomemben samo za našo občino, ampak je še kako povezan s turizmom v širši celjski regiji. Zato bo potrebno nadaljevati z maksimalnimi naporji, da se ti cestni vozli čimprej razrešijo.

Pi oceni turističnih prireditev v letošnjem letu so si bili enotni, da je bil dosežen napredek, za kar gre največja zasluga turističnim društvom po krajevnih skupnos-

tih. Ta so iz leta v leto aktivnejša, v skoraj vseh pa tudi ugodno ocenjujejo sodelovanje s krajevnimi skupnostmi, ki primaknejo marsikateri dinar za polepšanje kraja in turistično obveščenost.

Ze v drugem polletju bodo na nekaterih osnovnih šolah uvedli fakultativni pouk turizma ter na tak način vzgajali bodoče turistične delavce.

Kot poseben problem se kažejo privatni gostinski objekti, ki gostom ne ponujajo hrane. Teh je vedno več, onih s hrano pa iz dneva v dan manj (lahko bi jih prešteli na prste ene roke). Gostinci predlagajo, da bi tem morali nuditi določene davčne olajšave.

Prisenitljiv je bil podatek, da trenutno kar pet privatnih investitorjev razmišlja o graditvi avtokampa (po vzgledu Menine). Ocenili so, da so to pobude gotovo pozitivne, seveda pa je treba biti pazljiv, da bodo ti kampi enakomerno razdeljeni po celi dolini.

Ko so ocenjevali preteklo turistično sezono, so ugotovili, da se proces stagnacije (posebej stacionarnih gostov) nadaljuje in da je zadnji čas, da se ti trendi zaustavijo.

Na koncu naj še zapišemo, da je med vsemi prisotnimi enotno izzvenela zahteva, da ne sme nihče v naši dolini dovoliti raziskav in gradnje jedrskega odlagališča, saj bi v nasprotnem primeru lahko naredili dokončen križ čez vsa prizadevanja za razvoj turizma v naši občini, ki niso majhna.

RAJKO PINTAR

Slovenija
Moja dežela.

Turistični koledarček 1989

Spet je pred nami Turistični koledarček — Informator. Izdala ga je, kot vse dosedanje, Celjska turistična zveza, priredil in uredil pa spet prof. Zoran Vudler.

Vrednost te, po vsebini zelo bogate publikacije je v kratkih, vendar pa vsestranskih obvestilih o turističnem dogajanju v celjski regiji. V posebnem poglavju nam predstavlja vse turistično zanimive kraje. Tako si lahko obiskovalec tega dela Slovenije v glavnem hitro pridobi vsa potrebna pojasnila in tako načrtuje svoje ogledne zanimivosti. Koledarček je tako potreben vsakomur, ki se tako ali drugače ukvarja s tujskim prometom, zelo dobrodošel pa je našim gostom, zato ga kaže imeti v zalogi pri vseh turističnih društvih in turističnih delovnih organizacijah. Znani so primeri, ko nekdo, ki bi sicer moral, ne ve kaj prida povedati o naših turističnih zani-

mivostih, da bi rešil čast turističnega delavca, bi mu ustrezno pomagal koledarček.

V prvem delu obravnava kulturne spomenike, sakralne znamenitosti, muzeje, naravne znamenitosti, pomnike NOB, indikacije zdravilišč, kopalne možnosti planske postojanke, smučarske vlečnice, lov vseh vrst in turistične prireditve. Nato pa sledi v drugem delu opis krajev.

Celjska turistična zveza je tudi s tokratno izdajo poskrbela za celovito informacijo o turističnem območju, ki ga pokriva. Prav bi bilo, da turistična društva opozorijo na koledarček vse tiste na svojem območju, ki se srečujejo z obiski turistov, pa tudi marsikomu bi sicer lahko koledarček pripomogel k spoznavanju celjskega turističnega območja.

A. VIDEČNIK

Predstavitev na SKI EXPO

V prizadevanja, da bi čim širšemu krogu ljudi predstavili našo turistično ponudbo, je sodila tudi predstavitev naših turističnih zmogljivosti na smučarskem sejmu SKI EXPO na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Svoje aranžmaje so predstavili Kompas Mozirje, ZKZ Mozirje in RTC Golte. V predstavitve so vključili predvsem ponudbo kmečkega turizma. Pripravili so degustacijo jedil, s katerimi vam postrežejo na turističnih kmetijah.

Celo stvar je popestril tudi nastop citraša. Po besedah organizatorjev predstavitve, je bilo zanimanje zelo veliko.

Predstavili so se tudi z razglednicami, ceniki in prospekti iz naše doline, pa tudi kajakaško šolo.

Organizatorji ocenjujejo, da je bil storjen korak naprej v ponudbi zgornjesavinjskega turizma, da pa predstavitev še vedno ni celovita, kar ostaja cilj za naslednje leto oziroma druge priložnosti.

R. P.

Cena je odvisna od ugleda

Ivan Kramer, direktor Elkoja, je v intervjuju za dnevnik Delo dejal: Ne bi bil rad neskromen, ko pravim, da je morda primer Elkoja prava pot, kako premakniti Jugoslavijo iz krize. Naša kooperanta Elkoj v BiH in Elkoj v Vojvodini se že približujeta 40-odstotnemu izvozu, medtem ko izvozi naš obrat v Lučah 85%, matična tovarna v Mozirju pa kar 97% fizične proizvodnje. Letos smo prvič vključili v izvoz za ZRN Nemčijo tudi Nikšič, pripravljamo pa še Čajetino z Zlatibora v Srbiji, s katero že dolgo dobro sodelujemo na domačem trgu. Skupni konvertibilni izvoz Elkoja smo tako povečali za 40%. Seveda pa to ne more biti pravilo (normalno povečanje na leto se giblje med 10 in 15%). Politika tega dostikrat ne razume in pričakuje, da bo proizvodnja v nekem četrtletju na vrat na nos povečala izvoz, da bi popravila nesopodbudne rezultate, kot jih izračuna statistika. To ni resno, tako se ne da povečati izvoza. Izvojni posli, pri katerih

dobro zaslužijo, se grade postopoma; naposled tudi tuji poslovni partnerji nimajo trga, ki bi ga lahko ad hoc polnili, kadar se nam zdi potrebno. Rad bi dodal še to, da lahko na zahtevnih trgih v svetu dosega dobre prodajne cene le podjetje, ki že ima ugled. Jugoslovanski proizvajalci brez imen bi v samostojnem izvozu dosegli — če sploh bi — za polovico nižje cene, kot jih dosežemo skupaj. Z naše strani zahteva to veliko kadrovske in tehnične angažiranosti, naši kontrolorji stalno preverjajo v teh tovarnah kakovost in pomagajo pri organizaciji proizvodnje, sodelujemo pri načrtovanju novih investicij, pripravljamo zanimive proizvodne programe, usposabljammo kadre itd. Na koncu se mora vse to izkazati kot donosno za obe strani: tisti, ki pomoč daje, ima nekaj od nje, oni, ki jo dobiva, pa dobiva z njo donosno proizvodne programe, razvija dobre delovne navade, osvaja zahtevnejše trge in povečuje dohodek. Tudi tako se kuje trdno prijateljstvo.

NOVICE

so objavile pred 10-imi leti

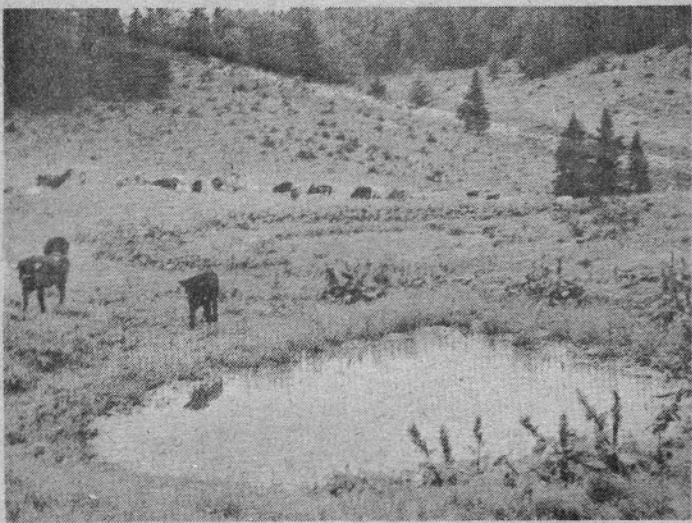
Premalo sredstev za ceste

Glede na načrt modernizacije regionalnih cest bi morali v moziški občini v tem srednjeročnem obdobju dograditi cesto v Logarsko dolino, posodobiti cesto Gornji grad — Crnivec, zgraditi nov most v Radmirju in ojačati asfaltno prevleko na cesti Letuš — Radmirje. Dela potekajo po predvidevanjih, seveda pa problemov ne manjka. Dotrajani most v Radmirju še naprej čaka novega soseda, saj z gradnjo — ob zagotovljenih sredstvih ne morejo pričeti, ker še vedno niso uspeli urediti tehnične dokumentacije. Vsa zgoraj naštetata dela bi dosegla ceno 30.400.000 dinarjev, zaradi stalnega naraščanja cen gradbenemu materialu in storitvam pa je vprašljivo, če bodo dela na cesti do Crnivca do leta 1980 zares opravljena. V letošnjem letu bodo pričeli urejevati tudi povsem dotrajano cesto med Gornjim gradom in Radmirjem in sicer od Gornjega grada do Križa. Za ta dela bodo porabili višek sredstev cestnega posojila.

Ob tem velja poudariti, da se veliko hitreje modernizirajo lokalne ceste. Temu je »kriva« izjemna zagnanost nekaterih krajevnih skupnosti, predvsem pa seveda njihovi krajani, ki to omogočajo z izdatnimi samoprispevki in z obilico prostovoljnega dela. V zelo kratkem obdobju so v krajevni skupnosti Ljubno na ta način modernizirali 8 kilometrov krajevnih cest, na Rečici 6, v Lučah 4, v Nazarjah 1,5 in v Mozirju približno 1 kilometer. Ostaja seveda dejstvo, da sredstev za ceste še naprej primanjkuje. To se odraža zlasti v dokaj slabem stanju nekaterih lokalnih in gozdnih cest, motnje v prometu pa povzročata tudi slabo organizirana zimska vzdrževalna služba na lokalnih cestah.

Mladi delegati na programsko-volilni konferenci občinske mladinske organizacije.

anorama Menine

Meninine duri ostajajo odprte

Dom na Menini planini, na višini 453 metrov, ki ga oskrbujejo gornjegrajski planinci, je od 1. oktobra do 0. maja odprt tudi konec tedna in ob raznih. Konec tedna ga odprejo za biskovalce v soboto ob 11. uri, v delo ali zadnji dan praznika pa ga zato zaprejo ob 15. uri. Med tem izensezonskim dežurstvom ponujajo Domu prenočišča v ogrevanih sobah ter čaj in napitke. Na planoti fenine so možnosti za sprehode in lete, pozimi pa tudi za smuko.

Na Menini sicer rastejo gobe, mane, borovnice, brusnice in številna žlička. Nov razgledni stolp na najvišjem vrhu Menine, na 1508 metrov viškem Vivodniku, omogoča razgleda Kamniške in Savinjske Alpe, na Triglav, Nanos, Snežnik, Posavsko ribovje, zagrebško Medvednico, ozjak in na Pohorje. Na Menini so redni smučarski tereni, zato zadnja

leta prihajajo turni smučarji. Pri Domu postavijo pozimi manjšo smučarsko vlečnico. Sicer pa ima Menina bogato planinsko zgodovino. Prvo kočjo so postavili že leta 1896, istočasno kot Mozirsko kočjo. Po vojni so Gornjegrajski dogradili nov dom, ki so ga večkrat posodobili. V Domu je 28 ležišč v sobah in 30 skupnih ležišč. Po markiranih poteh je do Doma iz Gornjega grada 2 in pol uri, iz Smartnega ob Dreti 3, iz Nove Štiftice 2 in pol uri, po grebenski poti s Črnicva pa 4 ure. Poti so dobro oskrbovane. Do Doma vodita cesti iz Bočne v Zadrecki dolini (15 kilometrov) in Golici v Tuhijski dolini. Zanimivo je, da je na planoti znova oživljeno planšarstvo, tako da se na Menini pase nad štiristo govedi. Naravni znamenitosti Menine sta brezno Jespa pri Domu in pol ure oddaljeno jezero Biba.

R. E.

Od razmišljanja do kompozicije barv

Jože Punčuh, nam dobro poznani vtore prenekaterega zgornjesavinjskega motiva, je po poklicu inženir kemije, po svojem srcu in mišljenju pa subtilni slikar in ekolog, ki mu je bilo ano, da lahko vse svoje čutenje in edanje naše prelepe narave, izrazi ozzi likovne upodobitve.

Ta dar je pač prinesel že iz zibelke srečno naključje je hotelo, da je nel v času šolanja na celjski gimnazijmenitnega likovnega pedagoga lilana Lorenčaka, ki ga je predvidel študij na likovni akademiji. No, v etdesetih letih je posebej v manjših rajih še prevladovala miselnost, da

vrsto gradnja hiše in šele zatem je bil čas tudi za slikanje. Danes je služba prva, otroci so odrasli, hiša je dograjena in zato ostaja dosti več časa za slikanje.

SN: Kaj želite izpovedati s svojimi slikami in kakšna je vaša osnovna življenjska filozofija?

Jože Punčuh: Človek navsezadnje stalno išče neke ventile. Lahko uživa v svoji službi, vendar verjetno tudi ne zmeraj. Zato želi v svojem prostem času oditi v nek drug svet. Ta svet naj bi bil bolj intimen, bolj izpoveden in oseben kot pa naše vsakodnevno življenje. Kot slikar sem poznan predvsem kot krajinar. To ima svojo logiko, kajti živim v lepem okolju, kjer se motivi ponujajo na vsakem koraku.

Sicer pa me je gledanje na kulturo kot celoto, torej tudi na drugih področjih pripeljalo do nekega pričanja, da je potrebno s čim manj izrazi čim več povedati, kar v slikarstvu pomeni, da s čim manj potezami čim več poveš. Zato pa morajo biti tiste poteze premišljene, preudarne in zlahtne. Enako velja za pisano in govorno besedo. Neizgovorjena beseda največ pove.

SN: Si lahko z znanjem kemije kaj pomagate pri ustvarjanju?

Jože Punčuh: Kar precej. Predvsem mi moje znanje kemije pride prav pri barvah — tako na primer zelo dobro vem, katere barve so bolj in katere so manj obstojne, s kakšnimi vezivi se lahko mešajo in s katerimi ne, predvsem pa si lahko veliko barv sam priredim. Kupim barvno osnovo in vezivo ter si jih z različnimi pigmenti popolnim in dobim željeno barvo. Sicer pa mora delček kemije poznati vsak slikar in zato so nekatere osnove kemije tudi v učnem programu na akademiji za likovno umetnost.

SN: V katero smer se bo razvijala nadaljnja slikarska pot?

Jože Punčuh: Človek nikdar ne sme biti zadovoljen s svojim delom. To je čisto zdravo, ker sicer bi njegov razvoj obstal. Zakopal bi se v svoje zadovoljstvo in ne bi napredoval. Zaradi tega stalno razmišljam, kako bi svoje dosedanje delo presešel. Moj cilj je, da bi upodabljal kot razmišljajoč človek, kajti človeka njegov polni želodec še ne osreči. Hraniti se mora tudi pri mizi umetnosti in kulture.

RAJKO PINTAR

Velika želja — stik s svetom

Veliko vas je, ki poznate prostranstva mogočne Črete, njihovo prelepo naravo, njene dobrote. Tod živijo dobri ljudje, pridni, kleni in vztrajni. Lepota je seveda eno, življenje v visokogorju pa povsem nekaj drugega, pogosto trdo in težko. Ljudje seveda ne obupujejo, delajo naprej, svojih domov ne nameravajo zapustiti, veliko načrtov imajo, precej pa je težav pri naporih, da bi si olajšali delo in življenje. Veseli so vsakega obiska, dobre nasveta in pomoči, le da je tega premalo.

Čreta leži na okrog 950 metrov nadmorske višine, redki kmetje so precej oddaljeni eden od drugega in še pred dobrimi štirimi leti niso imeli prave cestne povezave med sabo. Od takrat dalje so cestne povezave med njimi bistveno krajše, prebivalce na Čreti pa še vedno muči problem hitrih zvez med seboj in ševeda predvsem z dolino. Najbrž nujnosti takšnih povezav ni treba posebej razlagati. V lepem vremenu je v dolino slabe pol ure z avtom, vsaj toliko nazaj. Kaj pa pozimi, ko je treba v visokem snegu vse te ceste najprej splužiti? Jasno je, zakaj gre. To so nujna obvestila ob nenadnih boleznih ljudi in (tudi) živali, ob morebitnih nesrečah, v primeru potreb splošnega ljudskega odpora, navsezadnje pa tudi za »navadna« vsakdanja obvestila o založenosti trgovin z želenim blagom, za »prisotnost« tega ali onega v tej ali oni pisarni in tako naprej, vse do hitrih medsebojnih zvez na Čreti sami. Za ljudi v dolini je to že pomembno, kaj šele za ljudi visoko na Čreti. Zakaj bi se »zastoj« vozili v oddaljeno dolino? Zastoj seveda ne, ker je gorivo (pre)drago, tudi vzdrževanje vozila, dragocen je čas...!

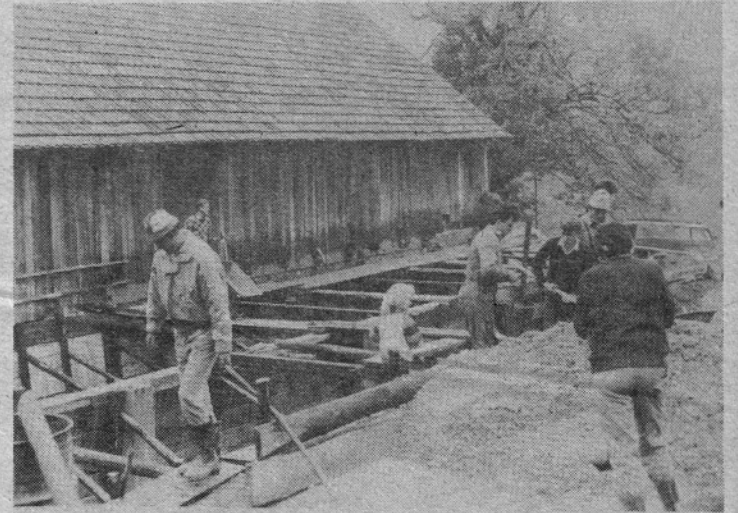
Življenje je torej takšno kot je. Lepo v lepi naravi, trdo ob trdem delu in pogosto kruti naravi, polno načrtov, želja in težav. Opredekuje ga gozd, od njega ljudje živijo, vendar visokogorski svet terja tudi ogromno dela in naporov v gozdu, les je pač treba spraviti do kamionske ceste. Druga možnost je živinoreja. Precej dolgo se tukajšnji kmetje niso »našli« z zadrugo. Mleko zaradi oddaljenosti ne pride v poštev, pridelava

meša pa je tudi omejena. Kmetje na Čreti so veseli in srečni, da so s pomočjo pospeševalne službe pri Zgornjesavinjski kmetijski zadrugi uredili pašnike, da je zaživela pašna skupnost. S pomočjo združnih nepovratnih sredstev so postavili ograje in zaščitili pašnike. Toda, pašnike je treba gnojiti, gnojila so več kot draga, na teh kmetijah koruza niti ne dozori, krmila so predraga. Kljub temu vztrajajo in bodo še naprej. Navajeni so na trdo delo in boj za obstoj, za življenjski prostor, ki ga ljubijo — takšnega kot je in ga ne nameravajo zapustiti. Menda ne bodo primorani v kaj takega — v svojo žalost in v družbeno škodo.

Na vso srečo še vedno z zaupanjem zrejo v prihodnost. Dela so vajeni, medsebojne solidarnosti še bolj, težav se zavedajo, računajo na pomoč, zaskrbljeni pa vendarle so. Kako tudi ne bi bili. Anton Stročič, gospodar na Jugovnikovi kmetiji: »Veliko smo v zadnjih letih naredili, napredovali, si izboljšali življenje in olajšali delo. Vseeno nas je malo strah, če bo mladi rod nadaljeval naše delo, če bo imel možnosti za spodobno, človeka vredno življenje. Poglejte moje družino. Številna je. Hčerki že delata v Elkroju, tretja in najmlajši sin še hodita v osnovno šolo, starejši sin bo kmalu odšel k vojakom. Naj bi bil »birt«, pa je vprašanje, če bo imel dovolj možnosti, da bo vztrajal na kmetiji in nadaljeval naš rod, ali bo moral za kruhom v dolino. Upam, da se to ne bo zgodilo, k temu pa lahko veliko pripomore tudi hitra zveza z dolino.«

Tako je in nič drugače. Nadejajo se, da bo bolje. Malo jih je in odločili so se za napeljavo telefona. Ne vedo, kako bodo vse skupaj zmogli denarno, sicer pa — ali smemo takšno pridobitev ceniti v dinarjih? Na Čreti jo morajo, kaj pa drugi? Vedo pa, da je telefon življenjska nuja, predvsem za mladi rod. Ti ljudje so med vojno in po njej veliko dali družbi in si vsaj telefonsko zvezo zaslužijo. Ostanimo v pričanju, da bodo in bomo ob letu dni lahko zavrteli telefonske številke, slišali njihov glas s Črete in oni našega iz doline. Lepo in prav bi bilo, da se na tak način skupno poveselimo.

JANEZ PLESNIK

Zakrajškova kmetija na Čreti je že na žalski strani, vendar kmetom na Čreti to prav nič ne pomeni. So kot en mož, živijo in čutijo skupaj, si pomagajo. Tudi gradnja velikega silosa to potrjuje, kot potrjuje prijetno dejstvo, da bodo tod ostali.

Kabelska televizija v Mozirju

Tokrat zares — da! Že kar nekaj vode je preteklo, odkar smo nazadnje pisali na straneh Savinjskih novic o kabelski televiziji v KS Mozirje. Takšne in drugačne novice so se že razširjale o načrtovani akciji, nekateri ste jo že kar odpisali, iniciativni odbor za izgradnjo KATV pa je med tem kar pridno delal.

Morda ne bo napak, če nanizamo nekaj dejstev, do katerih smo se med tem dokopali.

Krajevna skupnost Mozirje je za napeljavo kabelske mreže izredno težavna, saj je skupina zaselkov — vasi, skupaj s trgovinami in novimi naselji izredno razvlečena. Prvi predlog projekta je pokazal, da bo potrebno razpeljati kar blizu trideset kilometrov izredno dragega kabla v primerjavi z Rečico ob Savinji, kjer so instalirali le blizu tri kilometre. Razlika je več kot očitna, če primerjamo naprej število priključkov. V sosednji KS jih imajo nekaj preko šestdeset, v Mozirju pa nekaj preko tristo, torej 1:5, pri kablu pa 1:10.

No, pa preidimo k stvari. Inicijativni odbor se je na osnovi zbranih ponudb odločil, da zaupa izgradnjo sistema Gorenju, saj je bila njihova ponudba v vseh oziрах najugodnejša. Projekt je za izgradnjo sistema predvidel pet zaokroženih področij. Prvo področje pokriva Mozirje z njegovimi novimi naselji in tu bi po doslej zbranih podatkih lahko računali za okrog 250 naročniki. Drugo področje ima predvidenih 18 priključkov, tretje petdeset, četrto in peto pa po

približno deset. Iz tega sledi, da sta optimalni področji Mozirje in Loke in za tu bi se račun iztekkel z milijonom novih dinarjev po naročniku ter vsekakor, udarniškim delom pri izkopih in podobnem. Izračun je pokazal še naslednje: za okrog stopetdeset naročnikov v mozirskih blokih bo lahko cena okrog 300.000.— dinarjev, če se odločijo stanovalci stoprocentno, odnosno največ 500.000.— din, če akcija ne bo uspela v popolnosti.

Opisali smo vam vse težave pri začetnih aktivnostih. Kabelsko televizijo pa bomo v Mozirju imeli le, če boste vi, krajanje zanj. Zato vas bodo v naslednjih dneh obiskali naši poverjeniki in vam prinesli predloge pogodb in pristopne izjave.

Za vse to, kar bomo v ta projekt vložili, pa bomo dobili kvaliteten sprejem prvega in drugega ljubljanskega programa, šest satelitskih programov, od tega dva v angleščini in štiri v nemščini ter tri UKV linije za radijski program.

Najbrž je težko na skopo odmerjen prostoru o vsem tem povedati še kaj več. Zato vam bodo popolnejše informacije dali le naši poverjeniki, vizuelno predstavijo o tej pridobitvi pa bomo poskusili pričarati z postavivijo miniaturnega sistema v Savinjski izložbi.

Na koncu članka želimo nasloviti na vas, krajanje Mozirja le še apel: priključite se akciji, saj si kabelsko televizijo gradimo le zase.

Odbor za gradnjo kabelske televizije

Lučki varčevalci drugi v državi

Da ne bo spregledano, naj bo napisano. Nekam navajeni smo, da se v naših šolah marsikaj dogaja, da se v njih več dela, kot včasih mislimo, da se uveljavljajo razne oblike vzgoje, tudi takšne kot je varčevanje. Tu pa smo sedaj pri jedru!

V naših šolah delujejo šolske hranilnice za katere skrbi Ljubljanska banka v Velenju. Ta skrb dejansko pomeni za banko kar velik zalogaj, saj je treba v to dejavnost stalno vlagati tako gnotne kot tudi delovne napore. Gotovo se banki ta posel, gledano s stališča ekonomike, ne izplača, vendar pa gre za vzgojo mladih ljudi, ta pa se še kako izplača!

Vsako leto se mladi hranilničarji med seboj pomerijo v znanju o poslovanju in še nekaterih veččinah. Najprej je bilo izbirno tekmovanje na območju velenjske banke, tu so bili prvi Lučani. Zato so se vključili v končno tekmovanje vseh enot Ljubljanske banke na območju države. Tekma je bila velika, zahtevna in odgovorna. In v taki konkurenci so se odlično izkazali lučki hranilničarji, zasedli so drugo mesto.

Tekmovanje je potekalo v Soštanju, treba je povedati, da je bilo zelo dobro

pripravljeno, za kar gre zasluga velenjskim bančnim in soštanjskim šolskim delavcem. Vsebinsko so odgovarjali na vprašanja o zgodovini šolskega varčevanja, poznavanju samoupravnih aktov šolskih hranilnic in o poznavanju poslovanja v hranilnici. V vsaki skupini sta bili dve hranilničarki oziroma hranilničarja. Za šolo Luče sta nastopali Magda Klemenšek in Nataša Robnik. Vodila pa jih je že znana in prizadavna mentorica Olga Vršnik.

Ni odveč poudariti veselje ob uspehu, tako v banki, kot tudi na šoli. Še večje veselje pa je bilo v Lučah, ko so predstavniki banke predali bogato nagrado šolski hranilnici. Predsednik KPO velenjske banke Tone Vrbovnik je izročil mladim hranilničarjem računalnik in jim ob tem izrekel zahvalo. Na slovesnosti v počastitev svetovnega dne varčevanja so šolski otroci pripravili lep kulturni spored, gledali pa so tudi video posnetek tekmovanja v Soštanju.

In ob koncu naj čestitamo lučkim hranilničarjem, mentorici Vršnikovi in šoli.

A. VIDEČNIK

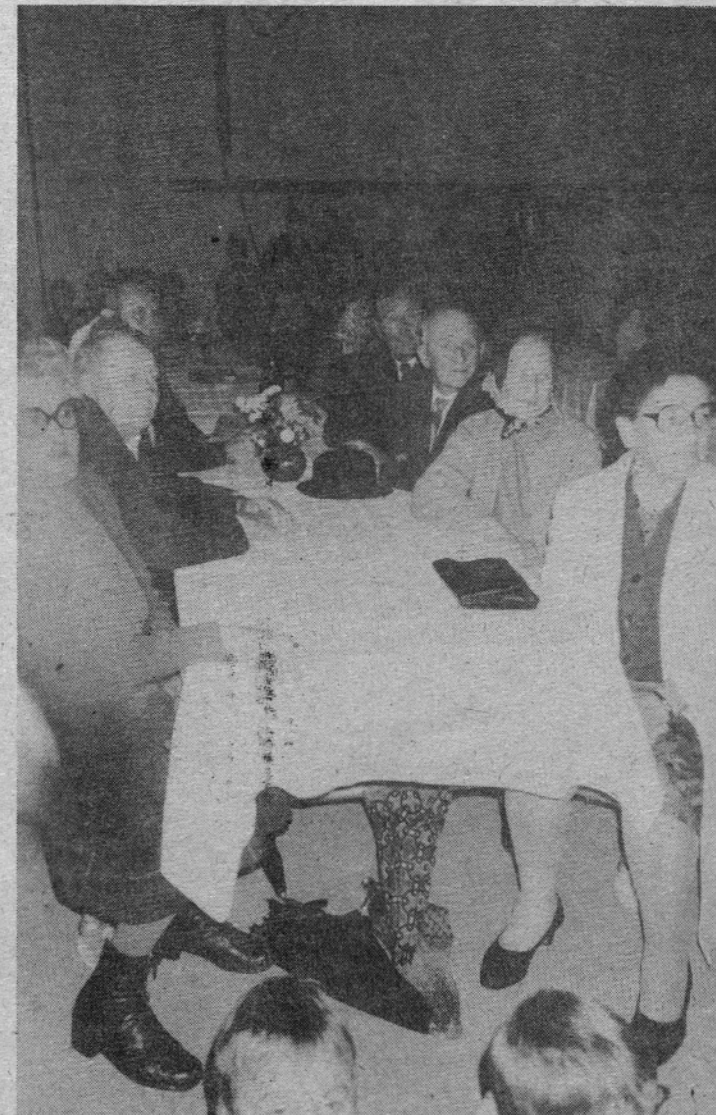

OŽE PUNČUH

o se odločiš za poklic profesionalnega umetnika, nimaš zagotovljenega tuha in da si obsojen na boemsko življenje. Zato ga je pot vodila na študij kemije.

SN: Vemo, da slikanje ni vaš oklic. Koliko časa po vendarle osvečate tej svoji ljubezni?

Jože Punčuh: To je težko reči. ed leti, ko sem še gradil hišo, ni osalo dosti časa za slikanje. Na vem mestu je bila služba, na drugem mestu družina, nato je prišla na

V Šmartnem so ostarelim pripravili bogat kulturni program in pogostitev.

Srečanje ostarelih v Šmartnem

Krajevna skupnost Šmartno ob Dreti praznuje svoj krajevni praznik 24. oktobra kot spomin na dan, ko so Nemci pred 44-imi leti požgali vas. V kraju je že vrsto let običaj, da ob tej priložnosti organizirajo tudi srečanje in pogostitev ostarelih krajanov. Tako je bilo tudi letos, ko so krajanje Šmartnega dodobra napolnili telovadnico osnovne šole. Skrbno izbran program, ki so ga pripravili učenci tamkajšnje šole in vrčca, je ogrel dlani prisotnih, še posebej pa ostarelih, ki so še kako veseli pozornosti, ki jim jo

namenjajo v krajevni skupnosti. Predredive in srečanja so se poleg predstavnikov krajevne skupnosti udeležili tudi predstavniki občinske skupščine in občinskih družbenopolitičnih organizacij. Po kulturnem programu v počastitev krajevnega praznika, so se ostareli zadržali še na družabnem srečanju, na katerem so obujali spomine na mladostne dni in čase. Tudi pesmi ni manjkalo, poskrbljeno pa je bilo tudi za tiste, ki so jih zasrbele pete.

R. P.

Sto tisoč tulipanov

V gredice Savinjskega gaja, ene najbolj obiskanih turističnih točk v Sloveniji so, v začetku novembra, moziški vrtnar Skornšek in vrtnarice posadili kar sto tisoč čebulic tulipanov. Dvajset tisoč čebulic je poslal nizozemski vrtnar, ki ima v gaju svojo gredo. Spomladi nas bo torej v parku presenetilo kar sto tisoč cvetočih tulipanov! Gaj je bil letos zaradi velike cvetlične forma vive posebno skrbno urejen. Tudi obisk je bil dober, saj se je zvrstilo kar 50 tisoč obiskovalcev. Cvetlična forma vivo pa jih je obiskalo 20 tisoč. Izreden obisk so zabeležili že za prvomajske praznike.

Letošnja desetletnica iz divjine nastalega cvetličnega paradiza dokazuje kaj je mogoče, če si ljudje zastavijo čvrsti cilj. Cvetje ne pozna meja in tako je v gaju prisotnih več deset vrtnarskih firm iz Slovenije, Hrvaške in Bosne ter iz Nizozemske in Belgije. Na Cvetlični forma vivi pa so se predstavili vrtnarji s treh celin.

Gaj je velikega pomena za sedanjost in še zlasti prihodnost zgornjesavinjskega turizma. Žal so v slovenski javnosti še vedno premalo pozorni da je gaj enakega, velikega pomena tudi za slovenski turizem v celoti.

R. E.

Botra Jesen je prijateljica majhnih otrok, kajti prinaša jim polno dobroto. Zato ji v naših vrtcih vsako leto pripravijo prigrizek sprejem, kjer se sladkajo s pečenim kostanjem in krompirjem, sadjem, vse skupaj pa poplaknejo s sladkim jabolčnikom. Takole so pričakali botro Jesen otroci in njihove mamice v vrtcu na Ljubnem.

»OBLJUBE DOLG«

Mlado dekle bil sem ljubil
ob potoku sredi trat
sem zvesto se zaobljubil
ji nadeti prstan zlat.

Rože žlahtne sem nabiral
od ljubezni ves razvnet,
jih na vroče srce stiskal
lepši bil takrat je svet.

Tratam širnim šepetala,
sva od sreče sladki spev,
smrt bo naju le ločila,
pel nad vodo je odmev.

Pa zašel je žarek sončni,
izgubil prejšnji je sijaj,
v neizpeti sreče pesmi
je zamrl nje smehljaj.

Tiho voda je šumela,
skozi beli brezov gaj,
je življenje dragi vzela,
več ne vrne se nazaj.

So v sivino se odela
polja, kjer sem ljubil te,
ptica v vejah onemela,
pesem več ne čuje se.

Dolgo rana je skelela,
dolgo solza tekla je,
z leti pa podoba njena,
v prsih mi zbledela je.

Ni zbledela pa obljava,
ki sem njej takrat jo dal,
da le ona mi bo ljuba,
da le njej bom zvest ostal.

DRAGO RIHTER
Nova Štifta

Priprava za zaščito, obrambo in varnost

Zopet je šolsko leto naokoli. Mladina je napolnila šolske klopi, odrasli pa smo po zasluženih dopustih poprijeli za delo v svoji delovni organizaciji, doma in pri urejanju skupnih zadev v svoji krajevni skupnosti, naselju, vasi, hišni samoupravi in tako naprej. Ker pa človek ne živi le za današnje probleme in težave, pač pa je njegova misel usmerjena predvsem v jutrišnji dan, zato bo vselej pomislil na tisto, kar mora še storiti, da bo izpeljal le del načrtov in nalog, ki mu jih nalagajo družina, širše in ožje okolje, organi, organizacije in društva.

Ena takih nalog nas vseh je tudi pripravljati za zaščito, obrambo in varnost pred naravnimi in drugimi nesrečami, za tako imenovane izredne razmere in tudi za morebitno vojno. Ujme in druge katastrofe nas skorajda vsako leto opozarjajo na prelobo pripravljenost in organiziranost za njihovo preprečitev oziroma odpravljanje posledic. Ena najhujših katastrof, ki nas prav tako lahko doleti pa je vojna, na katero bi morali biti še prav posebno pripravljene, saj je ne jemljemo dovolj resno, ker se stiri desetletja nismo poskušali pripraviti, proti katerim se sicer bori vsa svetovna javnost, so še vedno zelo pogosti dejavniki reševanja mednarodnih sporov in nesoglasij. Zlasti pri nas je zelo dolgo poudarjamo mir kot poročito napredka, varnosti in sreče, vedeti pa tudi moramo, da svobode in miru nihče nikomur ne zagotavlja ali poklanja in uspešno se rešuje ali varuje le tisti, ki to zna in ima zato rezerve ter dobro vpeljano organizacijo reševanja in pomoči.

Leta si že prizadevamo, da v okviru najmožnejšega usposabljanja pri nas obdelamo kak drobec iz najpreprostejših, pa tudi zapletenejših

obrambnih, zaščitnih, varnostnih in reševalnih področij. V mesecu decembru 1988 bomo s pomočjo video-filma in pogovora v vseh krajevni skupnosti obravnavali vprašanja materialnih in zdravstvenih priprav za splošno ljudsko obrambno vojno in pri tem pregledali svojo organiziranost ter pripravljenost za naravne in druge nesreče oziroma izredne razmere.

Na koncu tega razgovora pa bo Občinska gasilska zveza pripravila kratko praktično temo s področja požarne preventivne s posebnim poudarkom na gospodinjstva s prikazom praktičnih gasilskih pripomočkov.

Najbrž tudi kdaj potnate, da ni mogoče dobiti tega ali drugega proizvoda oziroma živila za vaše družinske potrebe, da je vse predrago, premalo kvalitetno ali da težko uveljavljate svoje pravice iz zdravstvenega in socialnega varstva ipd., zato ne zamudite priložnosti, ko boste lahko ne le izrazili svoje težave in nezadovoljstva, pač pa tudi vplivali na boljše reševanje naših skupnih življenjsko pomembnih vprašanj in problemov, na katero založenost trgovine in korišćenje naših zaslug.

Naši predlogi bodo tudi napolnili odgovornim za boljše preskrbo, povezanost z upravnimi središči ter prispevali v vašem delovnem in bivalnem okolju, za boljše načrtovanje zalog oziroma rezerv in bolj brezskrbnega pričakovanja prihodnjega dne, naravnih in drugih presenečenj.

Vsaka družinska skupnost bo za predavanje pravočasno prejela vabilo s terminom predavanja.

Vljudno vabljeni in na to spomnite tudi vaše prijatelje, domače in sosedje.
BOŽO KRIŽNIK

Letos prekolesaril že 2800 km

Za zdravje in telesno kondicijo mora človek skrbeti celo življenje. Tega se zelo zaveda tudi 75-letni Anton Glojek iz Šmartnega ob Dreti, ki bi gotovo kljub svojim letom, v kolesarjenju in plavanju popravil marsikaterega mlajšega v koš. Posebno s kolesom sta nerazdružljiva prijatelja. Anton Glojek vodi točno evidenenco prevoženih kilometrov. Naprava na kolesu, ki registrira prevožene kilometre, je v letošnjem letu pokazala že 2800 km. To pa

ANTON GLOJEK

niso mače solze, kajne. Vsako nedeljo ga lahko vidite na naših cestah, ko se pelje na kosilo. Pa ne v najbližjo gostilno, ampak si naredi razpored gostišč po dolini, katere potem sistematično obišče. Eno nedeljo je na vrsti Logarska dolina, drugo Solčava ali Luče pa Ljubno, Mozirje, Rečica ali pa Gornji grad. Povsod ga poznajo. Seveda pa ne kolesari samo ob nedeljah. Takrat so na vrsti nadaljše ture — tudi sedemdesetih

kilometrov se ne ustraši. Med tednom pa je njegova norma povprečno 10 kilometrov na dan.

Za plavanje seveda v naši občini ni takih možnosti, da bi se človek redno ukvarjal z njim. Zato se Anton Glojek enkrat letno odpravi v Dom upokojevcev v Izoli, kjer se aktivno deset dni ukvarja s plavanjem. Vsak dan preplava 3000 m. Kljub zelo dobri hrani je to plavanje pripomoglo, da je v desetih dneh letos shujšal za štiri kilograme. Po besedah Antona Glojeka je telesna teža zelo pomembna za človekovo zdravje in dobro počutje. Zato bi moral vsak človek posvečati veliko skrb svojim kilogramom. Pri tem ni nujno potrebno, da se človek odpove dobri hrani, tej se tudi Anton Glojek ne, ampak je predvsem važno, da človek ne zanemari telesne aktivnosti in vsaj del svojega prostega časa posveti športni rekreaciji. Pri tem leta niso važna. Le obremenitev mora biti taka, da zdravju ne škoduje.

Sicer pa Anton Glojek ne skrbi le za svojo športno-rekreativno aktivnost. Zelo aktiven je tudi pri delu športnih društev v krajevni skupnosti. Kot dolgoletni tajnik krajevne skupnosti gotovo zelo dobro pozna vse probleme, s katerimi se srečujejo tovrstna društva pri svojem delu. Kljub svojim letom, še vedno opravlja blagajniške posle v Športnem društvu Lipa iz Šmartnega ob Dreti.

Šport in športna rekreacija sta Antonu Glojeku stalna spremljevalca v življenju. Rezultat tega druženja je vitalnost in življenjska moč, katero bi mu lahko zavidal marsikdo izmed nas mlajših.

RAJKO PINTAR

Goran Horvat: Samson odnese duri Gaze

Domača arhitektura

Stavbarstvo naše krajine je ponekod zelo svojstveno in značilno. Žal pa imamo na to vsebino le malo zapisanega. Tako se dogaja da stavbe, ki so bile v ponos naše krajine pomalem izginjajo, na njihova mesta pa prihajajo pogosto zgradbe, ki nam niso v čast. Tako ne po okusu, kot tudi ne po izgledu. Seveda se na ta način kviri zunanja podoba krajine.

V zadnjem času smo vendarle doživeli premike v dobro. Vsaj kar tiče zapisovanja, tudi to je nekaj in lahko posluži odgovornim, ki odobravajo gradnje, v opozorilo da po svojih možnostih preprečujejo nastanek raznih stavb, ki nikakor ne sodijo v to krajino.

Studentka arhitekture Nada Jeraj se je lotila nekaterih nalog iz naše doline. Tako je prav sedaj pri zaključevanju študije o Plečnikovih kapelici v Logarski dolini. Vsebinsko bo za širšo javnost zanimiva, saj mnogi ljudje niti ne vedo, da je prvotne načrte za cerkev izdelal naš veliki mojster arhitekture. Delo Jerajeve bo doprineslo tudi kakovostni delež k naši turistični ponudbi v tem delu in sploh v dolini. Poleg te naloge pa je mlada studentka že proučila v posebnem delu razvoj

arhitekture na Ljubnem ob Savinji. To delo bi morali morda kdaj razstaviti na Ljubnem, morda ob otvoritvi kulturnega doma. Gre za celovit prikaz razvoja kraja, uvodoma je zgodovinski del, ki je črpan iz zapisov Mezeta Franca in Angelosa Baša, A. Videčnika in iz katastra 1825 oziroma 1971. Zelo nazorno so prikazane skice značilnih stavb v kraju, dalje obdelava zemlje, arhitektura nižinske in višinske kmetije, njen organizacijski sestav, tipologija razvoja kvalitete, kmečki dvorec v Primožu, risbe raznih gospodarskih poslopj in končno tudi primerki neizrazite arhitekture poveljnega obdobja.

Znano je, da je Nada Jeraj že veliko raziskala dolino glede na stavbarstvo, nekaj tega je narisala in tako ohranila spominu. Prav to je vzrok, da pišemo o njenih prizadevanjih. Razveseljivo je, da študent poišče vsebino svojih nalog v domačem okolju. Če bi tako delali tudi drugi, bi ostalo marsikaj vsaj v spominu zamcem. Koliko tega, na kar so bili naši predniki ponosni, je že izginilo, ali pa je naredil zob časa svoje.

A. Videčnik

Sporočilo jezikovnega razsodišča

Lep pozdrav iz Zgornje Savinjske doline

Rajko Pintar, glavni in odgovorni urednik Savinjskih novic, nas prosi za pomoč:

»Že nekaj časa pri nas potekajo polemike o vprašanju, kako se pravilno piše: Zgornja Savinjska dolina, Gornja Savinjska dolina ali morda Gornjesavinjska dolina. Za mnenje smo povprašali še tudi nekatere slaviste, vendar smo dobili različne odgovore.«

V primeru zemljepisnega imena Zgornja ali Gornja Savinjska dolina ne gre za spor med geografi, ki v strokovnih delih in leksikonih uporabljajo obliko gornja, in ljudmi, ki v vsakdanjem govoru dolino poimenujejo zgornja; je pa kljub temu in tudi zaradi časopisa Savinjske novice vprašanje, ki postaja aktualno in tehtno. JR naj bi tokrat razsodilo, kateri imajo bolj prav.

Ker obstaja spodnja Savinjska dolina, govori opozicijski par spodaj—goraj za ime Zgornja Savinjska dolina, saj imamo v takih parih praviloma nasprotja spodnji—zgornji, dolnji—gornji, doljeni—gorenji, ne pa mešano (npr. dolnji—zgornji); poleg tega se par spodnji—zgornji v naselbinskih imenih SR Slovenije uporablja največkrat, večkrat kot par gorenji—dolenji (oblika gorenji je razen v lastnoimenskih stalnih zvezah zastarela) in večkrat kot par gornji—dolnji, tudi oblika gornji je po SSKJ podrejena sopomenka za zgornji. Če torej izhajamo iz rabe v krajevnih imenih, je različica Zgornja Savinjska dolina bolj upravičena.

Če naj usklajamo govorjeno in pisano besedo, potem upoštevaje zgornjesavinjsko narečje, v katerem se govori pridevnik zgornji in le redko gornji (le soba v nadstropju je gornja gisa in ker ni spodnjega gradu, imajo Gornji Grad), pišimo Zgornja Savinjska dolina. Preganjanje ene ali druge različice je neupravičeno, JR pa vendarle svetuje, naj se vsi tisti, ki jim Gornja Savinjska dolina še ni trdno zasidrana v ušesu in peresu, odločajo za Zgornja Savinjska dolina.

Jezikovno razsodišče

Novinarsko zanimanje za turistično dolino

Za Zgornjo Savinjsko dolino je bilo letos v različnih javnih oblikih precej turističnega zanimanja.

V Poletni noči je ljubljanska televizija predstavila Ljubno in splavarstvo. Nekaj dni pozneje so pokazali po zagrebški televiziji Luče in Lučki dan. V slovenski turistični reviji Lipov list so bili predstavljeni prispevki o zgornjesavinjskem turizmu iz regijskega Novega tednika: o zglednem penzionu »Raduha« v Lučah, o turistični kmetiji Nine Vršnik v Robanovem kotu, o Turističnem društvu Luče in o Lučkem dnevu. Glede na to, da prihaja v dolino veliko gostov

iz drugih republik je vzpodbudno, da so pisali o zgornjesavinjskem turizmu v zagrebški visokonakladni reviji Vikend, kjer so z barvno reportažo predstavili Luče. Septembra je obiskal Luče in druge turistične kraje še urednik beograjskih Turističnih novosti.

Če ostanemo na domačem pragu, je bilo o zgornjesavinjskem turizmu precej prispevkov tudi na turistični strani Novega tednika in v Turistični oddaji Radia Celje, kakor tudi v Našem času in Radiu Velenje.

R. E.

Človek, ki je interpretiral Biblijo

Goran Horvat, samostojni likovni ustvarjalec iz Nizke, si je v preteklih dneh počeno oddahnil, saj je pripeljal h koncu pomemben slikarski projekt, katerega si je zadal pred nekaj leti. Plod tega nekajletnega dela je tristo platen, s katerimi je Goran Horvat predstavil svoje videnje biblijskih zgodb. Nekateri pomembni likovni ustvarjalci so mlademu umetniku že čestitali za ustvarjeni opus, končno oceno opravljenega dela pa bodo seveda dali umetniški kritiki. Že sedaj pa lahko rečemo, da je bilo to izjemno pogumno dejanje, ki kaže na izredno veliko zaupanje v svoje ustvarjalne sposobnosti in zmoglosti, saj se je Goran Horvat na ta

način uvrstil med tiste redke stvarjalce, ki so se tako celovito lotili interpretacije Biblije.

Biblija je čisto bila vir pouka in umetniških pobud za mnoge velike ustvarjalce — Veliko umetniških del, leposlovnih, glasbenih, likovnih, so navdihnile biblijske zgodbe. In koliko uporabljamo v govoru različnih pregovorov, primerov in prispevkov, ki izvirajo iz svetega pisma. Tudi to so bili povodi, ki so vzpodbudili Gorana Horvata, da se je lotil interpretacije Biblije.

Kakor je Biblija knjiga vseh knjig, tako je pričujoči opus Gorana Horvata delo vsega njegovega dosedanjega dela.

OBVESTILO

Mercator Zgornjesavinjska kmetijska zadruga Mozirje obvešča vse kmete, da letošnje leto poteče rok za dokup let opravljanja kmetijske dejavnosti za čas pred letom 1983.

Če ste zainteresirani za dokup, se čimprej zglasite v ZKZ Mozirje v Ljubiji pri referentki za kmečko zavarovanje.

Obvestilo

V mesecu decembru bo TVD Partizan Mozirje pričel z rekreacijsko vadbo v telovadnici OŠ Mozirje.

Vadba bo vsak torek za članice od 17. do 18. ure, za mladince in člane od 18. do 19. ure.

Vabi TVD Partizan
Mozirje

ZGORNJESAVINJSKA HRANILNO KREDITNA SLUŽBA

razpisuje po sklepu zbora delegatov
prosta dela in naloge

VODJE ZHKS

Kandidati morajo izpolnjevati splošne zakonske pogoje in imeti uspešno končano

— višjo šolo ekonomske ali pravne smeri in dve leti delovnih izkušenj ali
— srednjo šolo istih smeri in štiri leta delovnih izkušenj.

Izbrani kandidat bo imenovan za štiri leta.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici do 2. decembra 1988 na naslov: MERCATOR ZGORNJESAVINJSKA KMETIJSKA ZADRUGA MOZIRJE z oznako »za razpisno komisijo ZHKS«.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

BIFE

VRTAČIČ IZTOK,
Ljubno ob Savinji 95
zaposli upokojenko
za pomoč v kuhinji
za 4 dni v tednu

Istočasno obveščamo goste,
da pečemo PIZZE

vsak TOREK, SOBOTO in NEDELJO

SE PRIPOROČAMO!

Telefon: 840-027

GOZDNO GOSPODARSTVO

NAZARJE

Delovna skupnost skupnih služb
Nazarje 22

objavlja po sklepu delavskega sveta
javno licitacijo
za prodajo dveh osebnih avtomobilov:

ZASTAVA 750,

leto izdelave 1982 (poškod.)

Izklicna cena 600.000,— din

ZASTAVA 750 LE,

leto izdelave 1984

Izklicna cena 1.100.000,— din

Javna licitacija bo v petek 9. 12. 1988 ob 12. uri v Nazarjah 22 (sedež DSSS-GG Nazarje).

Licitacija bo potekala po sistemu »videno—kupljeno«, zato kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Prometni davek plača kupec posebej.

MERCATOR ZGORNJESAVINJSKA KMETIJSKA ZADRUGA MOZIRJE DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB MOZIRJE

ponovno objavlja
prosta dela in naloge

ORGANIZATORJA AOP

v gospodarsko-računskem sektorju

Prijavijo se lahko kandidati, ki izpolnjujejo splošne pogoje in imajo visoko ali višješolsko izobrazbo ekonomske, tehnične ali organizacijske smeri, tri leta delovnih izkušenj, znanje dveh svetovnih jezikov, od teh pasivno angleško in poznajo višji programski jezik.

Poskusno delo bo trajalo tri mesece.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev zbira kadrovska služba zadruga do 1. decembra 1988.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po poteku roka za prijavo.

MERX DO Golte Mozirje

Predprodaja sezonskih kart še traja do 30. novembra 1988. Možnost nakupa sezonskih kart imate v Kompasovi poslovalnici v Mozirju in pri RTC Golte.

Ljubljanska banka

Temeljna banka
Velenje

ZAKAJ JE DANES SMOTRNO VARČEVATI V BANKI?

Predvsem zato, ker se vse vezane vloge v Ljubljanski banki mesečno povečujejo glede na stopnjo inflacije.

Ljubljanska banka obračunava za vezane vloge in depozite nad tri mesece realne obresti.

Realne obresti na vašo hranilno vlogo vam banka pripíše na seštevek denarja, ki ste ga vložili, in tistega, ki vam ga banka doda zaradi inflacije.

V Ljubljanski banki Temeljni banki Velenje vam nudimo različne oblike vlaganja denarja, ohranjanje realne vrednosti prihrankov, možnosti načrtovanja in predvsem — varnost.

**DELOVNIM LJUDEM,
VARČEVALCEM
IN POSLOVNIM SODELAVCEM
ČESTITAMO
ZA 29. NOVEMBER
— PRAZNIK REPUBLIKE**

okolih 150 težkih vozov.

Razen naštetih gospodarskih vozov oskrbuje tovorni promet tudi še deset tovornih avtomobilov, osebni pa dva poštna avta in več zasebnih, kar je še za tujašnji splošni promet vse premalo.

III. Letovišča

V Gornji Savinjski dolini so trgi: Mozirje, Rečica, Ljubno in Gornji grad, ki so že do zdaj sloveli kot letovišča. Z zgradbo železnice bi ne samo imenovani trgi, ampak tudi sosednje vasi služile za prijetna letovišča. S tem bi se povzdignilo narodno gospodarstvo, ker so radi svežega zraka, lepih izprehodov in udobne ter cenene hrane dani vsi predpogoji za razvoj letovišč in ustanovitve raznih sanatorijev.

IV. Turistika

V gornjegrajskem in kamniškem okraju se razprostirajo krasne Kamniške-Savinjske alpe, katere slove v bivšem štajerskem delu daleč okrog kot »Spodnjestajerska Švica«.

Kamniške-Savinjske Alpe, ki so geološko nadaljevanje Julijskih Alp, se od križišča bivših kronovin Kranjske, Koroške in Štajerske razprostirajo od zahoda proti vzhodu ter se popnejo do raznoliškega razvoja.

Zdi se nam, kakor da je priroda po

poprejšnjem opešanju združila še zadnjikat vse svoje poslednje moči in ustvarila velekrasne planinske prizore, na primeroma malem prostoru najdemo mogočne skalnate stene, lesketajoča snežišča in ledišča, idilčne planinske pašnike ali planine z bujnimi in pestrobarvnimi planinkami alpske cvetane ter globoko zarezano gorske kote in dolinice. Vse te planinske lepote se lahko kosajo z onimi južnotirolskih Dolomitov.

Kot poseben biser tega planinskega sveta je priznana Logarska dolina. »Slovensko planinsko društvo« je v teh Alpah zgradilo in markiralo nebrij planinskih stez ter postavilo razen v podatkih za srez Kamnik omenjenih planinskih koč če te-le: Kocbekovo kočjo na Molički planini pod Ojstrico, Frischaufov dom na Okrešju in Češko kočjo pod Grintavcem. Od razpuščenega društva D.U.O.A.V. je prevzelo kočjo na Korošici, Cozovo kočjo na Kokrškem sedlu in Piskernikovo zavetišče v Logarjevi dolini. V odrastku Karavank stoji Mozirska kočja pod Goltmi.

Planinske kočje so že doslej dobro obiskovane. Z zgradbo projektovane železnice bo se promet turistov velikansko povzdignil, saj so vozovi za daljnjo vožnjo silno dragi in ima turist še veliko zamudo časa.

VILI PLATOVŠEK

MLADI DOPISNIKI

O varčevanju

V sedanjem času moramo vsi varčevati. Že v ranem otroštvu se moramo navaditi na to. Skušala bom napisati, kako varčujemo doma. Živim na srednje veliki kmetiji. Marsikdo misli, da na kmetiji ni treba varčevati, ker pridelamo vse doma. Naša družina šteje osem članov: od tega nas je pet otrok, od katerih sem starejša. Varčujemo z denarjem, hrano, vodo, obleko, energijo, stroji.

Ker imamo živino in polje, si ne moremo privoščiti potovanj, izletov in počitnic na morju ali v gorah in s tem varčujemo. Zato počitnice preživljam kar doma, le včasih grem k tati ali stari mami v Mozirje.

Vodo imamo napeljeno skupno s sosedji z bližnjega hriba, kadar pa je suša, pa je tudi zmanjka. Rože in vrt zalivamo z bližnjega potoka.

Tudi s hrano moramo lepo ravnati, čeprav smo še otroci mali, ne smemo kruha in ostale hrane metati proč. Če nam kaj ostane, damo živini. Ne kupujemo veliko sladkarij. Sladice,

kompote in sokove pripravljamo doma.

Z energijo se tudi varčuje. Ne puščamo prižganih luči in tudi televizije ne gledamo preveč. Za kuhanje in ogrevanje rabimo drva in plin. Drva pripravljamo sami. Kmetijske stroje ati popravljamo in vzdržujemo sam, zato ni treba plačevati mehanika. Varčujemo tudi pri obleki. Ker nas je več, ne moremo kupovati samo novih oblek, zato kupujemo obleko eden za drugim. Dosti obleke dobimo od sorodnikov in prijateljev za kar smo jim zelo hvaležni, ker lahko pri tem zelo varčujemo.

Sedaj pa še nekaj o denarnem varčevanju. Varčujem pri Ljubljanski banki, odkar hodim v šolo, pa pri pionirski hranilnici naše šole. Denar za hranilnico mi dajo stara mama, ati in mamica, ker že pomagam pri delu doma.

Barbara Rakun,
OŠ Rečica ob Savinji

Začelo se je

Začelo se je, zares se je začelo. Prvič in zadnjič gremo v 8. razred. Komaj čakamo, da se zopet vsi skupaj zberemo.

Pridem v garderobo. Vsi fantje in dekleta iz Gornjega grada so že zbrani. Čakamo na avtobus iz Šmartnega. Končno smo vsi skupaj. Vse poskušam zajeti z enim samim pogledom. Da, to so moji sošolci. Zadnje leto se bomo skupaj trudili za čim boljše in lepše ocene. Leto, v katerem se bomo odločili za nadaljnjo pot v življenje. Hudo bo, toda saj smo sošolci, pomagali si bomo med seboj. Iz razmišljanja me prebudijo vprašanja, pozdravi: Zdravo, kako si? Kje si bil med počitnicami? Val me potegne s seboj po hodniku, po stopnicah in že smo v razredu. Začenja se vsakoletni »boj« za klopi. Kdo bo s kom sedel? V kateri vrsti. Tudi to je mimo. V razred pride razredničarka. Pozdravi nas. Odzdravimo. Poslušamo kratek

govor. Nato gresta reditelja pripraviti malico. Tudi to leto sem jaz prva na vrsti. Kolikokrat še bom opravljala to nalogo na tej šoli? Tu, kjer sem začela in kjer bom letos končala? Že letos? Da. To mi pač nič ne pomeni, leto je še dolgo. Toda hitro bo minilo. Prehitro. Se bom odločila pravilno? Bom izbrala pravičen poklic? Se bomo s sošolci še kdaj srečali? Se bomo na cesti poznali? O, so že tu. »Pridi, tukaj sem ti zasedla! Boš polovico malice?« »Bom«. »Daj no, spusti stol! Kaj se preriavaš!«

Hitro mine dan. Prvi šolski dan v 8. razredu. Doma me mama vpraša, kako je bilo v šoli. Rečem ji: »Dobro. Vsi so prišli. Zdi se mi, da so se vsi spremenili, ne po zunanosti. Zdi se, da vsi čutijo, da je to zadnje leto. Leto, ki bo minulo. Razšli se bomo. Hudo bo. Toda saj se bomo še srečali.«

ZLATKA BAJRIČ,
COŠ GORNJI GRAD

Nepričakovan uspeh

Na naši šoli že več let deluje šolska hranilnica. V hranilnici poslujejo tri učence. Naš mentor je tov. Olga Vršnik. Naša hranilnica se je letos udeležila regijskega tekmovanja za najboljšo delavce šolskih hranilnic. Našo hranilnico sva zastopali Nataša Robnik in Magda Klemenšek. Na to tekmovanje sva se dolgo pripravljali.

Uvrstili sva se na 1. mesto, zato sva se 15. 9. 1988 udeležili republiškega tekmovanja v Šoštanjju.

Organizatorji so bili zelo gostoljubni in so nas že ob prihodu povabili na malico. Po malici se je začelo tekmovanje. Tekmovalo je 15 skupin iz vse Slovenije. V testu smo morali odgovorjati na vprašanja o Petru Musiju in na vprašanja iz pravilnika o ustanavljanju in organizaciji šolske hranilnice. Poleg tega smo morali poslovati v šolski hranilnici. Tekmovanje je potekalo uro in pol. Po tekmovan-

ju smo si ogledali lepo urejeno šolsko hranilnico v Šoštanjju in razstavo o Petru Musiju. Med tem pa so mentorji kosili. Tudi mi smo dobili kosilo. Po kosilu smo se zbrali v avli, kjer je bila razglasitev rezultatov. Uvrstili sva se na 2. mesto. Takšne uvrstitve nisva pričakovali. Presenečeni in veseli sva odšli po nagrado. Pri podelitvi nagrad, ki so bile zelo bogate, so nas fotografirali. Na podelitvi je bil prisoten tudi tov. Aleksander Videčnik, ki je tudi avtor dveh knjig, ki smo jih prejeli. Prosil smo ga tudi za avtoogram. Mnogi so nama tudi čestitali.

Med potjo domov nisva mogli verjeti, da sva bili tako uspešni. Tudi tov. mentorica je bila zelo vesela. Želim in pričakujemo, da bi v hranilnico dobili računalnik. S tem bo poslovanje šolske hranilnice lažje.

Nataša Robnik
Magda Klemenšek
OŠ Luče

Pogled skozi okno

Veter piha, kakor da se mu mudi neznanu kam. Vse je temno, pusto. Le šumenje vetra v vejah dreves, ki že oblačijo jesenska oblačila, se sliši skozi zrak. Po nebu se podijo temni oblaki. Kakor konji so. Za hip posije sonce, ki pa ni več topla kakor prej. Drevesa se zibljejo, kakor da so vesela, ker bo kmalu zima, čas počitka. Zunaj ni ne ptic ne drugih živali, kakor da je ta pokrajina izumrla. Izza temnih oblakov se za hip pokažejo snežno beli oblaki, ki čakajo kakor svetli dnevi, da se jim temni umaknejo. Oblaki se umaknejo, in prikaže se sinje nebo, ki kakor velik pokrov pokriva to pokrajino. Sliši se avto. Kar nekako ne ujema se s tem mirnim jesenskim vzdušjem. Ni več cvetlic in ne zelene,

sočne trave, ki je pokrivala pokrajino. Vse to sedaj počiva, da bo imelo naslednje leto dovolj moči, da spet zraste in okraši pokrajino. Skozi zrak se vrtinčijo listi raznih barv. Kakor pisana letala. Padejo na tla in poplesujejo, kakor da bi hoteli še enkrat vzleteti. Gola sadna drevesa so kakor stari ljudje. Na njih je le malo sadja, ker so ga že obrali, ali pa ga je odtrgal veter, ki se vrtinči med vejami. Sivo zeleno listje na vrhah in rumeno ter drugobarvno listje na brezah trepetajo, kakor da se boji vetra, ki se lovi v vejah. Še malo pa bo šla narava počivat.

ZDENKO PURNAT,
COŠ GORNJI GRAD

Pisana beseda ostane

Zato se čutim dolžna pripomniti nekaj vrstic v zvezi s člankom, objavljenim v oktobrski številki Savinjskih novic pod naslovom Pogovor s Štefko Petek.

Prvič: nisem bila v partizanih in tudi sestra ne. V pogovoru sem povedala le, da sva s sestrom junija 1942 leta na nenavaden in zelo zanimiv način v Leški frati srečali Albina Vipotnika-Strgarja, ki je, gotovo zaradi domačinov — partizanov, že vedel čigavi sva. Od tedaj je naša družina imela stalne stike in skrivne zveze s partizani.

Drugič: osnovno šolo sem končala tik pred vojno, ostalo izobrazbo pa pridobila po vojni.

Moje pesmi, napisane za razne slovesne priložnosti, so vedno recitirali drugi.

ŠTEFKA PETEK

O načrtih za železnico

II. Gospodarski položaj

Prebivalstvo največ goratega Gornjegrajskega sreza se peča v ozkih dolinah Savinje in Drete s poljedelstvom, ki pa nikakor ne zadošča potrebam domačinov in se mora vsako leto uvažati velika množina moke in žita od drugod. Hmelja se pridelava letno okoli 20 vagonov.

Večjega pomena je živinoreja, ker se v srezu nahaja mnogo izvrstnih planinskih pašnikov. Živinoreja je toliko razvita, da domači potrebi preostaja izvoz živine, največ v bivšo Kranjsko, kamor se izvažajo posebno voli, krave, teleta, svinje in drobnica, kar bi znašalo na leto okroglo 200 vagonov.

Največ pa se peča prebivalstvo z gozdarstvom in lesno trgovino. Na 25.566 ha gozdov se lahko računa letni prirastek po 2,5 m³ na ha, torej okroglo 65.000 m³ smrekovega, hovejega in macesnovega lesa, ki se na približno 020 žagah razreže, kar daje rezanega blaga za približno 1300 vagonov in za 200 vagonov kuriva.

Omeniti je treba da se je do zdaj večina lesa spravljala na splavih po Dreti in Savinji na Hrvaško in dalje do Beograda, svoj čas celo v Romunijo.

Vožnja splavov pa se od leta do leta radi neugodnih vodnih in vremenskih razmer, kakor tudi radi prevelikih stroškov in velikih elementarnih nevar-

nosti vedno bolj opušča tako, da bi se v naprej vse rezano blago odvažalo po železnici, s čim bi se tudi dosegle za suho blago boljše cene.

Že zdaj imajo mnogi naši trgovci za les na železniški postaji Šmartno ob Paki svoja skladišča.

Ako bi imeli železnico, bi se iz Gornjegrajskega sreza lahko izvažal tudi okrogel in tesan les za najmanj 900 vagonov, 300 vagonov kuriva, dalje okoli 100 vagonov sadja in 100 vagoanov apna.

Z zgradbo železnice bi tukajšnji lesni trgovci ne bili navezani na odvažanje lesa po vodi, in na prodajo istega v Hrvaško in Srbijo, ampak bi lahko suho blago prodajali po železnici v veliki množini v inozemstvo, npr. čez Sušek v prekomorske države, čez Trst in Gorico v Italijo, s tem bi se dosegle ugodnejše cene, kar bi bilo za naše lesne producente in posredno za vse prebivalstvo sreza velikega gospodarskega pomena.

Zgradba projektirane železniške proge bi povzročila, da bi se začeli na debelo proizvajati razni lesni izdelki, kar bi bilo velike važnosti za prizadete občine in za državo.

Občni promet tovorov se lahko opazuje v Mozirju, kjer se pod vasjo Prihova združita obe krajni cesti: ena iz Zadrežke doline, druga iz Savinjske doline. Ta promet znaša povprečno na dan

O furmanih ob Savinji in Dreti

Neumorni (neutrudljivi) Aleksander Videčnik, zbiratelj, opazovalec, zapisovalec in ohranjevalec naše kulturne dediščine, njenih drobcev in usod naših slovenskih ljudi — naših Zgornjesavinjčanov in Zadrečanov, se nam je ponovno predstavil z novim delom ter k svojim zapisom o luških gozdnih delavcih med obema vojnama (1985), o kmečkem delavstvu v Gornji Savinjski dolini med prvo in drugo svetovno vojno (1986), o združnem povezovanju kmetov v Gornji Savinjski dolini (1986) in mnogih zapisi o kulturnih dogodkih, o krajih ter starih običajih v dolini itd. dodal pričujoč nadvse pomemben in dragocen zapis (prispevek) o furmanih ob Savinji in Dreti.

Prijetno, domače, vendar vseskozi dokumentirano gradivo nas popelje skozi preteklost in čase, ko so bili vsi prevozi, spravilo in vleka les iz gozda in po cesti pa tudi prevozi drugih pridelkov in potrošnega blaga, ki so sovpadali z razvojem lesne trgovine in odpiranjem doline, odvisni predvsem od furmanskih prevozov.

Podrobno nas seznanjajo z gmotnim stanjem in nujno oziroma potrebo revnih kmečkih ljudi, bodočih furmanov — po zasluzku, ter nam obrazložijo, zakaj so se nekateri lotili tega težkega in pogosto nevarnega dela, saj so dobicek imeli v glavnem dobro organizirani lesni trgovci, medtem ko so furmani in njihovi konji skozi vsa obdobja trdo delali in se mučili za boren zaslužek. Z veliko mero doživljenjske in občutke je avtor opisal težak položaj številnih kmečkih in kočarskih družin iz katerih so izhajali naši nekdanji furmani — furmanstvo pa je najpogosteje prehajalo iz roda v rod.

Sledijo si zanimivi opisi o odnosu furmanov do konjev, o konjih, o tem kako so si med seboj pomagali — danes bi rekli, bili solidarni — o zasluzku furmanov, o duhovitostih in šalnih, ki so kljub izredno napornemu delu bile za njih značilne. Celo furmanske gostilne so omenjene kot postojanke za napajanje in hrjenje konj, seveda pa tudi za pogostitev žejnih samih furmanov, kjer so si na svojih pogosto dolgih poteh privezali dušo.

Potem vzemo še o kupovanju konj ali mešetarstvu, o gibanju števila konjev v dolini tekom desetletij, o vozovih in opremi, o spravilu in vleki lesa, o cestnem redu, živinozdravstvu oz. domačem zdravilstvu in nadalje, zakaj pa ne, še o vražah oz. čarovniških postopkih v tej zvezi.

Končno ne smemo prezreti pristnega izražja, ki so ga furmani izo-

blikovali in uporabljali pri svojem delu in življenju. Avtor ga dosledno navaja in tako bogati delo ter daje raziskovalcem in jezikoslovcem vir za zanimivih podatkov.

Vedno znova ugotavljamo staro resnico, da je gozd skozi vse čase dal in še vedno daje značilen pečat naši Zgornjesavinjski dolini, tako v socialnem in gospodarskem razvoju — z drugimi besedami, gozd je vedno krojil usodo našemu slovenskemu človeku ob Savinji in Dreti (in seveda ne samo tod!). Usodno je vplival na njegov razvoj, gospodarsko moč in njegovo samobitost. Z vsjo prepričljivostjo lahko rečemo, da je delo Aleksandra Videčnika o furmanih ob Savinji in Dreti zanimivo in poučno branje za vse, za starejše, posebno še tiste, ki se še spominjajo tistih dogodkov ali so celo sami sodelovali v njih.

Za mlajše in vse druge, ker jih seznanja z delom naše zgodovine, ki se nam je ni treba sramovati, ima pa tudi namen iztrgati pozabi drobce naše kulturne dediščine iz naše bogate in pestre preteklosti, na katero smo lahko upravičeno ponosni.

Slovenija
Moja dežela.

Bolj ali manj podobno ali pa tudi nekoliko drugačno je bilo življenje in delo furmanov v drugih predelih naše ožje in širše domovine, zato prispevek nikakor nima le lokalnega značaja, temveč ima tudi pomen za mnogo širši prostor od tistega, ki so ga nekoč naseljevali in v njem še danes živijo potomci naših zgornjesavinjskih furmanov.

Naj zaključimo z mislimi Matjaža Kmecla (spremni pozdrav Videčniku in njegovi knjigi o Gornjesavinjskem združništvu):

»Vsakdo izmed nas pa ima poleg domovine še domovnico, Gornjesavinjčan ima poleg Slovenije, »moje dežele« še svojo ljubo dolino in v njej ne kupe reči, ki so mogoče predrobne, da bi se jih videlo v širšem slovenskem obzorju, so pa lahko tudi zelo pomembne, še posebej za tako imenovano identiteto, določenost tukajšnjih ljudi. Zato ne bodi drobnih in delnih zgodovin nikoli preveč, zmeraj znova bodo dragocene.«

Dr. IVO PUNCER
ing. JOŽE URANK

O slikarski koloniji v Glin-u smo že pisali. Otvoritev razstave del s te kolonije pa je bila v prostorih družbene prehrane Gorenje Glin Nazarje, kjer so si jo ogledali številni obiskovalci. Slikarska in kiparska dela so bila nato razstavljena še v mozirski galeriji.

Franjo Pukart, 60-letnik

Le kdo bi mu prisodil, da ima za seboj že šest križev. Vedno vesel, zadovoljen, v vsaki družbi dobrodošel. Rodil se je leta 1928 v Nazarjah. V domače gasilsko društvo se je vključil kot delaven, sposoben in zagnan mladenič takoj po odsluženem vojaškem roku leta 1946. Od takrat dalje pa vse do danes je aktivno deloval tako na preventivnem kot operativnem področju v društvu. Opravljal je vse najzahtevnejše funkcije od poveljnika in predsednika, sedaj pa mu je zaupano mesto predsednika nadzornega odbora. Vseskozi si prizadeva za razvoj društva in vse kar imamo danes je tudi njegova velika zasluga.

Pomembne in odgovorne dolžnosti je opravljal tudi v občinski gasilski zvezi Mozirje in še prej v okrajni gasilski zvezi Šoštanj, saj je bil vseskozi član upravnega odbora in član štaba operativne, nekaj časa pa tudi predsednik občinske gasilske zveze. Veliko svojega prostega časa je žrtvoval predvsem za izobraževanje gasilskega kadra, saj je bil dolga leta predavatelj na raznih tečajih.

Leta 1952 je opravil šolo za gasilske častnike v Medvodah, kamor ga je poslala Lesna industrija Nazarje, v kateri je bil zaposlen. Po končani šoli je dobil zadolžitev referenta za požarno varnost v delovni organizaciji, kar kmalu pa se je na njegovo pobudo ustanovila prostovoljna industrijska

enota, v kateri je bil vseskozi njen poveljnik. Po izgradnji tovarne surovinivernih plošč pa se je še profesionalno vključil v gasilske vrste in opravljal delo vodje službe za požarno varnost vse do upokojitve.

Za vsa ta požrtvovalna in uspešna dela, ki jih je posvetil razvoju gasilstva v teh 42. letih, je prejel številna gasilska in druga priznanja.

Ob tem njegovem ljubileju mu vsi člani GD Nazarje in člani industrijske

gasilske enote GLIN Nazarje iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let, da bi bil še dolgo za vzgled in v pomoč gasilski organizaciji.

Roman Krajnc

Strelsko tekmovanje

Občinska strelska zveza je dne 23. 10. 1988 organizirala in izvedla na strelišču v Mozirju občinsko tekmovanje z MK pištolo »Drulov«. Tekmovanje se je udeležilo 12 strelcev iz OSO.

Zmagal je ŽEHELJ Dušan iz Bočne, ki je dosegel od 100 možnih kar 92 krogov. Drugi je bil ZALEZNIK Zdravko iz Rečice/S, s 75 krogi, tretji pa KUSTER Vlado iz Mozirja s 65 krogi. Najboljši trije strelci so prejeli medalje in pismena priznanja.

Vzrok skromne udeležbe na tem tekmovanju je v največji meri pomanjkanje te vrste športnega strelnega orožja v naši občini. S tem pa je onemogočen kvaliteten trening kakor tudi nastopi na tekmovanjih. Občinska strelska zveza za nakup športnega orožja nima finančnih sredstev. Če pri nakupu municije in drugega strelskega potrošnega materiala ter izvedbo samih tekmovanj se pojavljajo čedalje večje finančne težave.

B. K.

Zlata puščica 88

V oktobru je v Ljubljani potekalo tekmovanje tabornikov — lokostrelcev za Zlato puščico. Tekmovanje je potekalo na strelišču Lokostrelskega kluba Jugobanka Ljubljana v Kosezah. Udeležile so se ga ekipe iz Cerknice, Kranja, domača ekipa iz Ljubljane in ekipa COŠ Gornji grad.

Taborniki COŠ Gornji grad so se tekmovanja udeležili šestici in bili, tako kot vedno doslej, prepričljivo najboljši. Tako so osvojili že tretji prehodni pokal v trajno last. Prva mesta na Zlati puščici 88 so osvojili:

Katja Čavničar in Borut Kopriva (medvedki in čebelice)

Maja Bezovšek in Franček Tiršek (taborniki in tabornice)

Marinka Čavničar in Vojc Colnar (člani)

Veliko so prispevali tudi vsi ostali.

V Mošeniški Dragi pa je 24. in 25. septembra potekalo državno prvenstvo v

Tanja Bezovšek

Jesenski del lige končan

V nedeljo, dne 30. 10. 1988 smo člani ŠD Vrbovec Nazarje spravili pod streho jesenski del krajevne lige v malem nogometu. Odigrali smo deset kol po dvokrognem sistemu, tako da so si lahko ljubitelji tega športa krajšali svoj čas kar deset nedeljskih dopoldnevov. Kot vsa prejšnja leta, tudi letos sodeluje v ligi šest ekip, vendar s to razliko, da smo združili ekipo »Sp. Nazarje« in »Kurje vasi«, na novo pa smo vključili ekipo iz Kokarj. S tem smo izboljšali samo kvaliteto nogometa in dosegli izredno izenačenost ekip, kar nam najbolj objektivno prikažejo rezultati sami:

1. Mladost 10 5 2 3 48 : 45 (+3) 12
2. Odpisani 10 4 3 3 37 : 33 (+4) 11
3. Kokarje 10 5 1 4 37 : 44 (-7) 11
4. Sp. Nazarje 10 4 2 4 43 : 33 (+10) 10
5. Zg. Nazarje 10 3 3 4 29 : 26 (+3) 9
6. Bloki 10 3 1 6 30 : 43 (-13) 7

Od vseh ekip zasluži posebno pohvalo ekipa »Odpisani«, ki se je kljub svojim letom (spodnja starostna meja znaša nad 30 let) ter svojo borbeno požrtvovalno in kolegično igro, prebila v vsam vrh lestvice in je lahko za vzgled vsem ekipam v naši ligi. Sicer pa je samo prvenstvo potekalo zelo resno in športno, tako s strani igralcev, kot same organizacije in upam, da bo tako tudi v spomladanskem delu, ki naj bi se pričel v začetku aprila prihodnjega leta.

FRANJO PUKART

Hranilništvo v Mozirju

Posebno v drugi polovici preteklega stoletja je zajelo Slovence močno gibanje za ustanovitev svojih, se pravi, narodnih denarnih zavodov.

Spoznanje, da je prav denar tisti, ki lahko pripomore k hitrejšemu narodnemu osamosvajanju, je utrdilo odločnost takratnih razumnikov in narodnih voditeljev, pritegniti za te namere čimveč zavednih ljudi, ki jim usoda svojega naroda ni bila nepomembna.

Gotovo med prvimi borci za gospodarsko osamosvoboditev Slovencev najdemo dr. Josipa Vošnjaka, mladega zdravnika in narodnega buditelja, ki je svoje zamisli črpal iz izkušnje Čehov. Med slavnostmi za otvoritev praškega narodnega gledališča, je imel priliko videti že utečene češke hranilnice, ki so že zagotavljale domač denar, kar je pomenilo neodvisnost od tujega, saj je, slednji predstavljalo učinkovito sredstvo za potujčevanje, bil je vezan na določene pogoje, ki nikakor niso bili usmerjeni v utrjevanje narodne zavednosti.

Prvi poskus dr. Josipa Vošnjaka, da bi v Šmarju pri Jelšah ustanovil narodno hranilnico, ni uspel zaradi odpora nemških krogov, ki so hitro spoznali, da bi denar v slovenskih rokah znatno otežil njihove načrte za pomembnejše Spodnje Štajerske.

Vendar pa je bila iskra napredka že vsebolj živa. Brat Josipa, inž. Miha Vošnjak je po upokojitvi v Celju nadaljeval in uredniševal zamisli o slovenskih denarnih zavodih. Z vsjo vneto razgledanega in odločnega narodnega buditelja je zbiral istomišljenike okoli sebe, seveda ob včasih že kar nesramnih ovirah nemških krogov. Vsemu navkljub so narodni denarni zavodi stalno pridobivali na številu in vplivu. Tako je 1882 v Celju Miha Vošnjak ustanovil Zadržno zvezo, ki je bila prva na sedanjem jugoslovanskem območju. Taj je poslej združevala denarne zavode in tudi vse druge zadruge Slovencev v močno organizacijsko celoto.

V takih razmerah je kot tretja na slovenskem območju nastala tudi Gornjesavinjska hranilnica in posojilnica v Mozirju.

Na pobudo Mihe Vošnjaka so se v Mozirju leta 1872 sestali napredni in gospodarsko razgledani ljudje kot Anton Goričar iz Mozirja, Anton Turnšek iz

Nazarje, Janez Lipold iz Mozirja in drugi. Slednji je bil tiste čase že znan narodni voditelj in dolgoletni mozirski župan, pozneje pa tudi narodni poslanec. Sklenili so ustanoviti hranilnico, ki so jo tudi 1873 odprli. Prvi načelnik je bil Ivan Selak, posestnik z Rečice ob Savinji. Kmalu je postal ravnatelj Janez Lipold. Takšna zasedba je vztrajala kar enajst let. Sele 1886 so bili izvoljeni novi člani načelstva, ki ga je vodil Ivan Tribuč, v njem so bili še: Anton Goričar, Marko Lipold in Anton Jeraj. Kasneje so seveda v dolini nastale še druge hranilnice, pa tudi v Mozirju je od leta 1908 dalje delovala Kmečka hranilnica, katere prvi načelnik je bil Ivan Cesar.

Na sploh lahko trdimo, da so se hranilnice razmeroma hitro uveljavile med ljudmi. Spočetka je bilo namreč veliko nezaujanje, saj so ljudje le malo verjeli v varnost denarja, naloženega v hranilnici. Ko pa so te pokazale svojo narodno zavest, je zaupanje hitro poraslo.

Današnji čas je v mnogočem drugačen od tistega pred sto leti in še več. Takrat je bila splošna razgledanost ljudi še znatno šibka, po kmečki odvezi so nastajali veliki premiki na kmetijah, žal le v slabem smislu, narodno zavest pa so z vsemi sredstvi preprečevali razni tuji močotci, ki so imeli v naših ljudeh zelo poceni delovno silo in jim seveda nikakor ni bilo po volji, da bi se iz naroda hlapcev razvili gospodarsko razgledani ljudje. Prav tej preobrazbi so služile tudi hranilnice in zato bi jih morali v našo zgodovino zapisati z zlatimi črkami!

Vse to pišem ob Svetovnem dnevu varčevanja (31. oktober). Morda bo marsikdo posmehljivo menil, da je varčevanje v sedanjem času nesmiselno zametavanje denarja. Res, na takšno gledanje vplivajo nemogoče razmere v našem denarstvu, vendar pa je treba gledati naprej, saj bo moral tudi Dinar postati uspešen denar in ko bo, je prav, da smo vzgojeni za kulturno ravnanje z denarjem, gre za neke vrste nadaljevanje dobrih navad naših prednikov. Seveda bodo morale k boljšemu zaupanju veliko postoriti tudi banke, in država, ki bo morala priznati tudi na tem polju voljo varčevalcev.

A. Videčnik

Atletiki več pozornosti

Tudi letošnjega občinskega prvenstva v atletiki, ki ga je v mesecu oktobru organizirala Zveza telesnokulturnih organizacij občine Mozirje, se ni udeležilo prav veliko tekmovalcev. Toda to je že običajna podoba tovrstnih tekmovanj. Vzrokov je več, najpomembnejši pa je verjetno ta, da v naši občini nimamo specializiranega atletskega društva. Ostala športna društva, ki so v glavnem zelo aktivna, pa tej športni zvrsti ne posvečajo prav veliko pozornosti, ker navsezadnje atletika tudi ni najprimerjši šport za športno rekreacijo, če seveda odmislimo teke na dolge proge.

Sicer pa se je dvaindvajset tekmovalcev

R. P.

Ljubenski smučarski skakalci se že z vsjo paro pripravljajo na smučarsko sezono. Veliki uspehi njihovih tekmovalcev v lanskem sezoni, so dobra vzpodbuda za delo vnaprej. V teh dneh končujejo tudi obnovo 35-metrsk skakalnice, ki bo dobila novo zaletišče, prevlečena pa bo z umetno snovjo. Vsa dela opravljajo sami, v veliko pomoč pa so jim delovne organizacije iz naše občine.

Gobarska sezona je za letos več ali manj končana, zato je prav, da naredimo tudi kratko bilanco letošnje bere. Po naših podatkih je največjo dežnikarico letos našel Simon Šinkar iz Nazarje, katere premer je znašal 35 cm. Najdišča te orjaške dežnikarice pa nam ni hotel izdati.

